

T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN
DERS PERFORMANSLARININ
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(Kartal İlçesi Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
MESUT HACISALİHOĞLU

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. MANSUR ONAY

ANKARA, 2006

I

ÖN SÖZ

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Performanslarının Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi isimli bu çalışma, araştırma süresince araştırmada bana rehberlik eden değerli hocalarımız Prof. Dr. Azmi YETİM, Prof. Dr. Faik İMAMOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Mansur ONAY, Dr. Fatih YENEL, Çim Hokeyi Federasyon Başkanı Selahattin AKPINAR ve Araştırma Görevlileri Ümit YETİŞ, M. Yaşar ŞAHİN'e teşekkür ederim.

Mesut HACISALİHOĞLU

Ankara, 2006

II İÇİNDEKİLER

I. ÖN SÖZ.....	2
II. İÇİNDEKİLER.....	3
III. TABLOLAR LİSTESİ.....	5
1. GİRİŞ ve AMAÇ.....	7
2. GENEL BİLGİLER.....	10
2.1. BEDEN EĞİTİMİNİN TANIMI.....	10
2.2. BEDEN EĞİTİMİNİN GENEL AMAÇLARI.....	11
2.3. GENEL AMAÇLAR.....	12
2.3.1. Beden Eğitiminin Amaçları.....	13
2.3.2. Beden Eğitiminin Temel Faydaları.....	14
2.4. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN GÖREVLERİ.....	15
2.5. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN ÖZELLİKLERİ.....	18
2.5.1. Öğretmenin Okuldaki Rollerini.....	19
2.5.2. Fiziksel Özellikler.....	20
2.5.3. Ruhsal Özellikler.....	21
2.5.4. Zihinsel Özellikler.....	21
2.5.5. Sosyal Özellikler.....	22
2.6. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ.....	23
2.6.1. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi.....	25
2.7. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN SORUNLARI.....	26
2.8. BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN ÖNEMİ.....	30
2.9. PERFORMANS YÖNETİMİ.....	33
2.9.1. Performans Yönetiminin Genel Amacı.....	34
2.9.2. Verimlilik, Etkililik ve Yeterlilik.....	35
2.9.3. Öğretmenlerin Performans Düzeyini Artırmada Yöneticilere Düşen Sorumluluklar.....	36

2.9.4. Yöneticinin Rolü...	37
2.9.5. Eğitimde Performansın İyileştirilmesi...	41
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	44
4. BULGULAR.....	45
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	55
ÖZET.....	58
SUMMARY.....	59
ÖZGEÇMİŞ.....	60
KAYNAKLAR.....	61
EKLER.....	66

III

TABLÖLAR LİSTESİ

- TABLO 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı (45)
- TABLO 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı (45)
- TABLO 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı (45)
- TABLO 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Ders Saatlerine İlişkin Görüşleri (46)
- TABLO 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmeninin Derse Saatinde Gelip Gelmediğine Dair Görüşleri (46)
- TABLO 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinin Zamanında Bitirilip Bitirilmediğine Dair Görüşleri (46)
- TABLO 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Derse Uygun Kıyafet İle Gelip Gelmediklerine İlişkin Görüşleri (47)
- TABLO 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden eğitimi Öğretmenlerinin Derse Başlamadan Önce Yoklama Yapıp Yapmadıklarına İlişkin Görüşleri (47)
- TABLO 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmeninin Derse Başlamadan Önce Isınma Yaptırıp Yaptırmadıklarına İlişkin Görüşleri (47)
- TABLO 10. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Derse Başlarken Gerekli Malzemeyi Hazır Bulundurup Bulundurmadıklarına İlişkin Görüşleri (48)
- TABLO 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden eğitimi Öğretmenlerinin Derse Başlamadan Önce Konu İle İlgili Bilgi Verip Vermediklerine Dair Görüşleri (48)
- TABLO 12. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden eğitimi Öğretmenlerinin Yeni Bir Beceri Göstermeden Kendisinin Gösterip Göstermediğine İlişkin Görüşleri (49)
- TABLO 13. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Öğrenme Aşamasında Öğrencilere Yardım Edip Etmedikleri Hakkında Görüşleri (49)

- TABLO14. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden eğitimi Öğretmenlerinin Dersi İşlerken Hataları Söyleyip Düzeltip Düzeltmediklerine Dair Görüşleri (49)
- TABLO15. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden eğitimi Dersi İşlerken Konu İle İlgili Oyun Kuralları ve Güvenlik Kurallarını Anlatıp Anlatmadıklarına Dair Görüşleri (50)
- TABLO16. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Her Beden Eğitimi Dersinde Düzen Alıştırmaları Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri (50)
- TABLO17. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Genelde Serbest Kalıp Kalmadıklarına Dair Görüşleri (50)
- TABLO18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Derslerinde Futbol Maçı Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri (51)
- TABLO19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Derslerinde Basketbol Maçı Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri (51)
- TABLO 20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Öğretmenin Yanlarında Olup Olmadıklarına Dair Görüşleri (51)
- TABLO 21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Ders Başladıktan Sonra Öğretmenin Dersten Ayrılıp Ayrılmadığına Dair Görüşleri (52)
- TABLO 22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Malzemeleri Düzenli Kullanılması Hususunda Öğrencilere Gerekli Bilgiyi Verip Vermediklerine İlişkin Görüşleri (52)
- TABLO 23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında, Spor Kıyafeti Olmayan Öğrencileri Derse Alıp Almadıklarına Dair Görüşleri (52)
- TABLO 24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Dersin Bitiminde Değerlendirme Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri (53)
- TABLO 25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Her Hafta Yeni Bir Beceri Kazanıp Kazanmadıklarına Dair Görüşleri (53)
- TABLO 26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmeninin Derse Hazırlıklı Gelip gelmediklerine İlişkin Görüşleri (54)
- TABLO 27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Sürekli Aynı Aktiviteleri Yapıp Yapmadıkları Hakkında Görüşleri (54)

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Eğitim, bireylerde önceden saptanmış hedefler doğrultusunda; bireyde, istenilen davranışları geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Topluma faydalı, kendine yetebilen, üretken ve kültürel değerlere sahip olan bireyler yetiştirmek ve bireylerin çok yönlü gelişimini sağlamak eğitimin hedefleri arasındadır.

Eğitim hedeflerine ulaşılabilmek için hazırlanan, öğrenme etkinlikleri çeşitli yöntemlerin ve araçların kullanılmasını gerektirmektedir. Gerçekte, eğitim süreci içinde bireyde davranış değişikliği meydana getirecek her konu, ders ve etkinlik bir araç durumundadır. Bu araç, öğretim programları içinde yer alan matematik dersleri olabileceği gibi, sosyal bilgiler dersindeki konulardan birisi de olabilir. Teknik açıdan incelendiğinde, araçlar bazı durumlarda bir biri yerine kullanılabilir. Ancak araçların işlevleri farklı olduğundan her zaman ve her durumda bir biri yerine kullanılması da mümkün değildir. Bu nedenle belirlenmiş olan eğitim hedeflerine ulaşmak ve çok yönlü bireyler yetiştirmek amacıyla, eğitim süreci içinde kullanılan araçlardan bir tanesi de Beden eğitimi dersleri ve içerdiği konulardır. Bir başka deyişle Beden eğitimi dersleri, eğitimde diğer araçların kullanımıyla erişilemeyen hedeflerine ulaşmakta kullanılmaktadır. Bu nedenle, günümüz uygulamalarında olduğu gibi; Beden eğitimi derslerini sadece bir oyun dersi gibi görerek, dersleri bir oyun saati olarak düşünmek, bu dersin hedefleri arasında bulunan ve geliştirilmesi gereken temel davranışları göz ardı etmek anlamına gelir.

Beden Eğitimi ve Sporun genel hedefleri 1739 sayılı fiili Temel Eğitim kanununda; "Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli faktör olan insanın, gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren sistemli olarak Beden eğitimi ve sporun ömür boyu uygulanmasına inanmış bunu alışkanlık haline getirmiş olarak yetiştirmek genel amaçtır." şeklinde açıklamaktadır.

Beden eğitimi kavramı, çeşitli yazarlar ve liderler tarafından yüksek ideallerle süslenmiş basma kalıp sözlerle ifade edilen toz bulutu içinde bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçekte basit ve kısaca tanımlanmak istenirse, *hareket öğrenme veya hareket yoluyla öğrenme* anlamına gelmektedir.

Beden eğitimi dersleri, genel eğitim kapsamında hareket yoluyla bireyin hem fiziksel açıdan gelişimini sağlarken, diğer yandan bilişsel, sosyal, duyuşsal alanlardaki gelişim ve değişimleri de sağlamaktadır. Bu nedenle, beden eğitimi ders hedefleri açısından bireyin gelişimi düşünüldüğünde; gelişim sadece bedensel yada fiziksel olarak değil bilişsel, duyuşsal ve sosyal bir bütün olarak ele alınmaktadır. Eğitim uygulamalarıyla öğrencilere kazandırılmak istenen davranışlar şimdiye kadar kazanmamış oldukları beklenen davranışlardır ve bunlar 3 grupta toplanabilir.

1.Organların tek tek ve toplu hareketiyle ilgili becerilerden oluşan devimsel (Psycho-motor) alan.

2.Bilgiyi tanıma, hatırlama, onun üzerinde akıl yürütme, kavramlar, genellemeler, kuramlar oluşturma ve bunları denetleme gibi süreçlerde kendini gösteren yeterlilikten oluşan bilişsel (Cognitive) alan.

3.İlgi, tutum ve öz kavramı (öz güven) gibi adlarla anılan duygu ve eğilimlerden oluşan duyuşsal (Affective) alan.

Beden eğitimi ders kapsamında temel alınan ve gerçekte tüm derslerin kapsamında bulunan devimsel becerilerin öğretilmesi ve değerlendirilmesi konusu ele alındığında, fazla bir ilerleme kaydedilmediği görülmektedir. Bazı kaynaklar bu eksikliğin, bu tür becerilerin incelenmesinin zor olmasına bağlamaktadır. Ancak bu becerilerin öğretilmesi diğer becerilerin öğretilmesi kadar zor değil, aksine daha kolaydır. Bu konuda ilerlemenin azlığı devimsel becerilerin öğretilmesinin ve değerlendirilmesinin zorluğundan değil, okul öğrenmelerine uzunca bir süredir gereken önemin verilmemesinden kaynaklanmakta da olabilir.

Beden ve hareket eğitiminin çocukların fiziksel ve davranış gelişimleri üzerindeki etkilerinin önemi göz önüne alınarak, beden eğitimi derslerinin, ilk öğretim

okullarının ilk sınıflarından itibaren başlayarak, sistematik bir şekilde uygulamaya koymak ve programların gelişimini gerçekleştirmek, günümüzde eğitimin sürekliliğini ve bütünlüğünü sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı; Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ders performanslarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesidir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Milli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. İnsanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, insanın sosyalleşmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar.

Kısaca, beden eğitimi bireyin beden sağlığını, ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, jimnastiğe, spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir. Önemli olan katılımdır.

‘Beden eğitimi; fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir.’(3)

‘Beden eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitimin amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir. Beden eğitiminde eğitimin diğer alanlarından farklı olarak ‘hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme’ esas alınmaktadır. Bir başka deyişle beden eğitimi ‘fiziksel hareket yoluyla insanın eğitilmesidir.’ (46)

Beden eğitimi, insan bütününi oluşturan fizikî, ruhî, niteliği bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılması için çoğu kere de rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünüdür. (43)

Bir başka tanıma göre beden eğitimi; oyun, jimnastik, spor gibi eğitici, beceri kazandırıcı bütün vücut alıştırmaları; çevik güçlü, dinç, sağlıklı olmak, vücudun güzelliğini korumak, gelişimini sağlamak amacıyla yapılan aletli ya da aletsiz alıştırmalardır. (49)

Beden eğitimi, insanın bedeni yoluyla genel eğitimidir. Faaliyetlerin hedefi insanın bedenidir, amaç insanın tüm kişiliği ve bütünlüğüdür. (25)

Beden eğitimi, sağlıklı, güçlü, mutlu olma, kişilik, karakter, ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir.(50)

Beden eğitimi, iktisadî sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını geliştirici ve bütünüyle, yapının dengeli olarak geliştirilmesiyle ilgili faaliyetlerdir. (28)

Beden eğitimi; genel eğitimdeki gelişimin tamamlayıcı bir parçası olarak, bu yararın sağlanacağı göz önüne alınarak seçilmiş fiziksel aktiviteler aracılığı ile insan performansının gelişimini amaç edinen alanın tümüdür.(15)

Son olarak ‘Beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin de eğitimidir. Diğer bir ifadeyle; öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetişmeleri için en önemli araçtır. (8)

2.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Okul programları içerisinde sadece belli konu ve becerilerin öğrenilmesinden başka şeylere de yer verilmelidir. Her yönüyle gelişmiş ve sağlıklı bir toplumun yetiştirilebilmesi için öğrencilerin, kendi kendilerini yönlendirebilen, disipline edebilen, sorumluluk duygusu olan ve akıllı seçenekler yapabilen birer kişi olarak yetişmelerine de olanak verilmelidir.

Birçok öğrenci ve aile, oyun sporun okul programı içerisindeki gerçek değeri hakkında yeterince bilgiye sahip olmadıklarından beden eğitimine yaklaşımları da farklıdır. Aileler, öğrencilerde öğrenme, büyüme ve gelişmenin sadece masa başında

okuma, yazma, kalem ve kağıt ile çalışma sonucunda gerçekleşmeyeceğini bilmelidirler. Bunların dışında gerçekleşen geziler, kamplar ve kırlarda, spor salonlarında ya da yüzme havuzlarında oynanan oyunlara ayrılan zamanların belki daha önemli olabileceğini de düşünmelidir. O nedenle, beden eğitiminin amaçlarının öğrencilere, onların ailelerine ve topluma tanıtılması beden eğitimi öğretmenin sorumluluğu dâhilindedir. Beden eğitimi öğretmenin bu sorumluluğun üstesinden gelebilmesi için eğitim amaçlarını, öğrenciler ve beden eğitimi ve bunların eğitim bütünlüğü içerisindeki yerini çok iyi bilmesi gerekmektedir. (46)

Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimi'nin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır. (3)

2.3. Genel Amaçlar

- Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.
- Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirebilme ve geliştirebilme.
- Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme.
- İyi duruş alışkanlığı edinebilme.
- Beden eğitimi ve spor ile ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
- Ritim ve müzik eşliğinde hareket edinebilme.
- Halk oyunlarımız ile ilgili bilgi ve beceriler edinebilme ve bunları uygulamaya istekli olabilme.
- Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavrayabilme, törenlere katılmaya istekli olabilme.

- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme.
- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
- Tabiatı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanabilme.
- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.
- Görev ve sorumluluk alabilme, lidere uyma ve liderlik yapabilme.
- Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme.
- Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.
- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları kazanabilme.
- Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme.
- Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme. (34)

2.3.1. Beden Eğitiminin Amaçları

- Beden eğitiminin ve spor etkinliklerinin önemini kavrama.
- Sinir, kas, eklem koordinasyonunu geliştirme.
- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır edinebilme.
- Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.
- Çevresine uyum sağlamasına yardımcı olma.
- İyi ve arzulanan sosyal alışkanlıklar kazanmasına yardımcı olma.
- İyi bir lider ve aynı zamanda iyi bir izleyici olabilme, sorumluluk kabul edebilme özelliğini geliştirme.
- Estetik, duygu ve moral gelişimine katkıda bulunma.
- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme.
- Kendine güven ve cesaret duyma, yerinde ve çabuk karar verme.
- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları kazanabilme.

- Kendini gerçekleştirme, gl ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlıklarını bilme ve davranışlarını kontrol edebilme.
- Yaşam boyu zevk alarak yapılabilecek fiziksel etkinlikleri alışkanlık olarak kazanma.
- Kamu kaynaklarını koruma ve iyi kullanma.
- Millî enerji kaynaklarını koruma.(3)

2.3.2. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

Adams tarafından belirlenen beden eğitiminin temelini oluşturan bilimsel ilkeler şöyledir:

- Eğitim, tüm organizmayı içerir. Zihin-beden bütünlüğü eğitimin temel felsefesini oluşturur.
- Beden eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Beden eğitiminin amaçları genel eğitimin amaçlarına uygundur ve bu amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunur.
- Beden eğitimi etkinlikleri büyüme, gelişme için temeldir. İnsan organizmasının optimum gelişmesi büyük kas gruplarının katıldığı bedensel etkinliklere bağlıdır.
- Beden eğitimi serbest zamanların kullanımına katkıda bulunur.
- Beden eğitimi, kendini ifade etme ve yaratıcılık olanakları sağlar. Bedenin, bireyin duygularını ifade de kullanılması, yeni hareketlerin yaratılmasında zengin olanaklara sahiptir.
- Beden eğitimi kültürel gelişmeye katkıda bulunur. Estetik beğeniye ve artistik üretime olanak sağlar.
- Beden eğitimi, duyguların kontrol edilmesine katkıda bulunur. Oyun ve spor ortamındaki etkileşim duyguların boşalımı ve kontrolü için uygun olanaklar sağlar.
- Beden eğitimi, karakter ve kişilik gelişimine katkıda bulunur. Güçlü bağlar, bağlılık takım ruhu, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında görülen

özelliklerdir. Bu özelliklerin kişilik gelişimine katkıları vardır. Takım arkadaşlarına, rakibe uyum, toplumsal uyumun sağlanmasına etkili olur.

- Beden eğitimi, organik gelişime katkıda bulunur.
- Psikomotor becerileri geliştirir.
- Sağlık ve korunma alışkanlıklarının gelişimini sağlar.
- Zihinsel gelişim için olanaklar sağlar.
- Demokratik süreçlere katkıda bulunur. Sınıf etkinliklerinin planlaması ve yürütülmesinde tüm bireylerin katılımı gereklidir.
- Beden eğitiminin temelinde biyoloji, psikoloji ve sosyoloji belirtileri yer alır. Programların planlanmasında bu alanlardan yararlanılır.
- Beden eğitimi, bireyin gereksinimlerine dayanır. Hareket, en temel gereksinim olarak kabul edilir. Fiziksel etkinlik yaşamak için gereklidir. Durağan modern yaşam, bu bağlamda beden eğitimi daha da önemli kılar.
- Oyun, eğitsel potansiyele sahip içgüdüsel bir dürtüdür. Oyunun dinamik niteliği bireylerin daha uygun davranış biçimleri elde etmelerinde kullanılabilir. (3)

2.4. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri

- Beden Eğitimi Öğretmeninin mesleki faaliyetleri 6 bölümde toplanır.
- Beden Eğitimi dersiyle ilgili hususlar (ders uygulamaları).
- Spor kolu çalışmaları (Okul içi ve okul dışı).
- İzcilik faaliyetleri (Okul içi ve okul dışı).
- Halk oyunu faaliyetleri (Okul içi ve okul dışı).
- Okul dışı faaliyetlerle ilgili diğer hususlar.
- Beden Eğitimi dersinde kullanılan yerlerin bakımı.

Beden Eğitimi Dersiyle İlgili Hususlar

- Her öğretmende; mevsim şartlarına, yer, saha ve malzeme imkanlarına, sınıf mevcutlarına ve seviyelerine, hareketlerin yapılmasında basamaklamaya uyularak, öğretim programının ana maddeleri ayrı ayrı bölümlerde gösterilmek suretiyle bir ‘yıllık ders dağıtım planı’ bulunmalıdır.

- Ders, yıllık planın ana hatlarını detaylarıyla anlatan ‘Günlük Plan’a göre uygulanmalıdır.
- Günlük Planda; öğretim programında gösterilen ‘A)Başlama Devresi, B)Esas Devre, C)Bitirme Devresi’ bölümlerine uygun bir şekilde düzenlenmesi ve uygulanması gerekmektedir.
- Bir ders planı; hiçbir zaman 19 Mayıs hareketleriyle doldurulmamalı, bu hareketler, ders ve dönem yılı başında hazırlanarak, yıllık ve dönem planına, günlük planlara serpiştirilmek suretiyle diğer hareketler arasında öğretilmelidir.
- Karma okullarda, beden eğitimi dersinin, kız ve erkek öğrencilerin bir arada yaptırılmasına dikkat edilmelidir.
- Her derste düzen alıştırmalarına yeteri kadar zaman ayırmalı; bütün çalışmalarda öğrencilerin kurallara uymayı, her zaman dürüst davranmayı alışkanlık haline getirmeleri sağlanmalıdır.
- Beden Eğitimi öğretmeni; öğreteceği konuları kendisi de hakkıyla bilmeli, yapılacak çalışmaları kısaca anlatmalı, yaparak da göstermeli, komutları ve öğretim metotlarını en iyi şekilde uygulamalıdır.
- Beden eğitimi öğretmeni ders içindeki ve ders dışındaki kıyafeti, tutum ve davranışlarıyla öğrencilerine örnek olmalı, her bakımdan öğrencilerin güvenini, sevgisini ve saygısını kazanmalıdır.
- Beden eğitimi derslerinin, sağlık bakımından, yemekten önce ve sonraki saatlere konmamasına özen gösterilmelidir.
- Atatürk İlke ve İnkılaplarının beden eğitimi ile ilgili hususları derslerde her fırsatta öğrencilere anlatılmalıdır.
- Zorunluluk olmadıkça dersler sınıfta teorik olarak yapılmamalıdır.
- Haftada iki saat beden eğitimi dersi olan sınıflarda, bu iki saatin haftalık programında aynı güne ve üst üste konulmamasına (Pedagojik, psikolojik ve biyolojik bakımdan ayrı günlerde yapılmasına) dikkat edilmelidir.
- Bütün Beden Eğitimi öğretmenleri, öğretim yılı başında o öğretim yılına ait çalışmaları gösteren şahsî bir dosya hazırlamalıdır.

Spor Kolu Çalışmaları

- İzcilik faaliyetlerinin, ilgili yönetmelik yıllık ve dönem çalışma programlarına göre yürütülmesi sağlanmalıdır.
- İzciliğe ait bilgiler, teorik olarak okulda verilmekle beraber, bunların; yapılacak gezi, tatbikat ve kamplar sırasında öğrencilere benimsetilmesine çalışmalıdır.
- Her bakımdan faydası olan kısa ve uzun süreli kamp faaliyetlerine yer verilmelidir.

Halk Oyunu Faaliyetleri

Kültürümüzün birer ürünü olan halk oyunlarımızın ve halk müziğimizin yayılıp yaşatılması, tanıtılması ve aynı zamanda çocuklarımızın ve gençlerimizin boş zamanlarını değerlendirmesi sağlanmalıdır.

Okul Dışı Etkinlikler

Beden Eğitimi öğretmenleri; okul dışındaki gençlerin ve yetişkinlerin beden eğitimi, spor faaliyetlerine ve bu faaliyetlerin yapıldığı müesseselere ilgisiz kalmamalı, okuldaki sporcu ruhunun ve karakterinin dışa da taşarak çevreye etkili olması için çalışmalıdır.

Bunun için gerekirse öğretmen, öğretmenlik vasfını her şeyin üstünde tutmak suretiyle, bilgi, ihtisas ve yeteneklerinden okul dışında gençleri faydalandırma yoluna gitmeli ve onları olabilecek bir takım zararlı alışkanlıklardan korumalıdır.

Beden Eğitimi Dersinde Ders Alanı Olarak Kullanılan Yerlerin Bakımı

- Okullarda beden eğitimi dersi ve spor çalışmaları yapılan spor salonu ve bu amaç için kullanılan alanların bakım ve temizliğinden beden eğitimi öğretmenleri sorumludur. Beden eğitimi öğretmenleri bu alanların temizliği için gerekli önlemleri almalı ve gerektiğinde öğrencilerin yardımcı olmaları sağlanmalıdır.

- Ders içi ve ders dışı çalışmaların yürütüldüğü okul açık hava tesisleri, bu çalışmalar sırasında dersane konumunda olacağından ders veya çalışma ile ilgili olmayan kişilerin çalışma alanında bulunmaması için okul yönetimi ve nöbetçi öğretmen ile koordinasyon sağlanmalıdır.(35)

2.5. Beden Eğitimi Öğretmeninin Özellikleri

Beden eğitimi öğretmenin kişisel özellikleri dikkate alınması gereken önemli bir konudur. Öğretmen tarafından ortaya konulan kişilik özellikleri ve öğrencilerle olan ilişki, onun ile öğrenci arasında önemli bir bağ oluşturur. Beden eğitimi öğretmenin fiziksel, sosyal, ruhsal ve zihinsel özellikleri, gelişen genç öğrencilerin eğitimi, yönlendirilmesi ve onlara örnek olunması bakımından önemlidir.(39)

Milletlerin geleceği yetişmiş ve yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak verilen eğitime dayanır. Fertleri zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal yönleri ile bir bütün olarak yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindendir.(20)

Genellikle bir ülkenin eğitim sistemi o ülkenin kültürel ve idarî yapısında gelişme gösterir. Bunun yanında fertleri fikrî, zihnî ve beden eğitimi yönleri ile bir bütün olarak yetiştirmek; eğitimin temel ilkelerinden biridir. Bu nedenle eğitimdeki amacın gerçekleşmesi bireyin ve toplumun zihinsel eğitimin yanında beden eğitimi de gerektirir. Aslında beden eğitimi genel eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır.(27)

Genel eğitimde olduğu gibi beden eğitiminde de öğretmenin yeri önemlidir. Çünkü öğretmen çevre ve konuyla birlikte öğrenciyi merkeze almakta ve üçgenin bir boyutunu oluşturmaktadır. Beden eğitimi öğretmeni, öğretim etkinliklerini kılavuzlarken öğrencilere de rehberlik etmektedir. Bu rehberlik süreci içinde yer alan belli bir zaman süresinde bireyi etkileme gücünde olan dış şartlar olarak tanımlanan öğretme durumunda, öğretmen öğrencilerin istenilen davranışları kazanmalarını sağlayacak etkinliklerin öğrenci düzeyine uygun ekonomik ve birbiriyle kaynaşık olarak yapılmasını sağlar. Ancak öğretmenlerin sınıf ya da salon içi rolleri yanında sınıf dışına

da taşan rolleri önem taşıdığından ğretmen ve ğrenci iletişiminde karşılıklı gözlemin önemi yadsınamaz.(17)

Meslekî yetenek ya da nitelik, bir kavram olarak, meslek mensuplarının meslekle ilgili görevi başarıyla yapabilme gücü, bilgi ve becerisidir. Bu nedenle meslek alanında gerekli etki ve verimi sağlayabilmek için bu meslekî boyutların kapsamı ve özgünlüğü bilimsel olacak şekilde belirlenmelidir. Bu konuda ulusal ve evrensel düzeyde araştırmalar mevcuttur. Uygulamalarda bu bilimsel araştırmaların sonuçlarından yararlanmak gerekir. İyi bir ğretmen bir bakıma kendisini topluma adayın gücünü ve yönünü halktan alan bütün varlığı ile ona yönelmesini başarabilen insandır. Bu nedenle bir ğretmen,

Mesleğe bağlılık sevgisi,
Pedagojik formasyona sahip olması,
Meslek bilgisine ve genel kültüre sahip olması,
ğrencilerine ve çevresine rehberlik edebilmesi, niteliklerine
sahip olmalıdır. (13)

Bu nedenle öğretmenden bir takım davranışları yerine getirmesi beklenirken onun da kişisel ve mesleki pek çok sorunları olacağı unutulmamalıdır. Meslekî sorunların yanına kişisel sorunları da eklenince sorunların sınıfa yansımaları söz konusu değildir. Bu durumda öğretmenin moralini yükseltebilmek; sorunlarını daha aza indirmek için okulun iklimi ve güdülenmenin önemi gündeme gelmektedir. Öğretmenin başarısı güdülenmiş olması ile yakından ilgilidir. Ayrıca mesleğe karşı olumu tutumu iyi ğretmen özelliklerini etkilediği de bir gerçektir.(29)

2.5.1. Öğretmenin Okuldaki Roller

Bir ğretmenin okul etkinliklerine ilişkin rolü yazarlara şöyle açıklanmaktadır.

Eğitici Rolü: bu rol ile ğretmen öğrencilerine neyi-nasıl öğreneceklerini gösterir, sorularını cevaplandırır. Öğrenci ile direkt iletişim kurar.

Yargı Rolü: Öğretmen öğrencilerinin başarılarını değerlendirirken, karar veren kişi rolünü yerine getirir. İyi bir öğretmen dürüst ve adil yargılar ve değerlendirir.

Düzenleyici – Yönetici Rolü: Öğretmen düzeni temin etmek için yönetici rolüne uygun davranışlarda bulunur. Gerekirse öğrenciye cezayı verir. Öğrenci öğretmenin gözetimi altındadır.

Ebeveyn Rolü: bu rolleri ile anne-baba gibi davranan öğretmenler öğrencileri üzerinde olumlu bir etki bırakırlar. Ancak bu rolün büyük yaşlardaki gençler üzerindeki etkisinin aynı olduğunu söylemek zordur.

Danışmanlık Rolü: Öğretmen, öğrencilerine kişisel sorunlarında yardımcı olabilecek bir dost, bir arkadaş rolünü de zaman, zaman yerine getirmektedir. Bu rolün gençler üzerinde etkisinin daha fazla olduğu görülmektedir (38).

2.5.2. Fiziksel Özellikler

Okul içi ve okullar arası düzenlenen sportif faaliyetler sırasında öğrenciler ile yakın sosyal ilişki gelişir. Bu faaliyetler nedeniyle söz konusu ilişkinin çok çeşitli ve sayıda olması beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel görünüşleri, genç öğrencilerin onlara saygı duymaları değer vermeleri bakımından önem taşır. Öğretmenin spor kıyafetleri lekesiz, temiz, amaca uygun ve zevkli olmalıdır. Beden eğitimi ile yakın ilişkili olan sağlıklı, temiz olmak ve görünmek konularında öğrencilere örnek olmalıdır. Beden eğitimi öğretmeni, üstün fiziksel beceri ve yeteneğe sahip olmalıdır. Beden eğitimi öğretmeni, hareketlerin gösterilmesi ve öğretilmesinde birçok branşta iyi performans gösterebilmelidir. Bu onların bütün alanlarda star olması anlamına gelmez.(31)

2.5.3. Ruhsal Özellikler

Bütün öğretmenlerin, mesleklerinde kararlı, dengeli, olgun ve yaşama iyi uyum sağlayan kişiler olması önemlidir. Bu, özellikle beden eğitimi öğretmenleri için geçerlidir. Çünkü yapılan görev, kolayca açıklanamayan ruhsal kontrolü gerektirmektedir. Etkili öğretim ortamının yaratılabilmesi için öğretmen, sabırlı ve hoşgörülü, kararlı ve soğukkanlı olmalıdır. (46)

Öğrencilerin yaşadıkları günlük kişisel problemlerin hepsine çözüm bulabilmek için öğretmen, onların kişisel problemleri ile samimi olarak ilgilenmeli, onlara sempati ve hoşgörü ile yaklaşmalıdır. Sınıftaki günlük olayların yönetiminde öğretmen kararlı ve kendine güvenle davranmalıdır ki öğrenciler her şeyin kontrol altında olduğunu anlasınlar. Beden eğitimi öğretmenleri, yarışmalar sonunda karşılaşabilecekleri hayal kırıklıklarını sakın ve kendinden emin bir şekilde karşılamalıdır. Okul takımları ile ilgili yönetim ve toplum baskıları beden eğitimi öğretmeni ihmal edecek kadar güçlü duruma gelmemeli ya da kişisel ilgi öğrencilere verilmesi gereken ilginin yerini almamalıdır. Öğrenciler daima güler yüzlü, eleştiriye açık, hoşgörülü, gerektiğinde espri yapabilen, adil, dengeli, tarafsız, dürüst, yardımsever, sevecen ve önyargılı olmayan özelliklere sahip öğretmen görmek isterler. (39)

2.5.4. Zihinsel Özellikler

Beden eğitimi öğretmenin bir çok zihinsel niteliklere sahip olması hem öğretmen hem de gençler üzerinde etkili olmaları bakımından oldukça önemlidir.

Öğretmen olarak beden eğitimciler, verimli bir şekilde organize olmalı ve yönetim ile ilgili detayların düzenini sağlayabilmelidirler. Fikir ve düşünceleri, açık ve net bir şekilde, sözlü ve yazılı olarak ifade edebilmeleri de önemlidir. Öğrenciler kendileri için önemli olan şeyleri öğrenirler. Dolayısıyla konular onlara zekice sunulmalıdır. Mesleğe uygun davranış ve görünüm, mesleğin öğrencilerin gözünde değerini artırır ve bu, öğretmenin kişiliğinin önemli bir özelliğini oluşturur. Böylece beden eğitimi öğretmenin beyninden çok kaslarının gelişmiş olduğu hakkında

edinilmiş olan yanlış kanaatler de ortadan kalkacaktır. Bu arada, alana katılan yeni mezunlar bu yeni imajın daha da gelişmesine katkıda bulunmalıdırlar.(46)

2.5.5. Sosyal Özellikler

Beden eğitiminin çok sayıdaki sosyal amaçları nedeniyle, beden eğitimi öğretmeninin olgun sosyal gelişmeyi temsil etmesi önemlidir.

Öğretmen, insanlarla kolayca tanışabilmeli, onlara uyum sağlayabilmeli ve herkese değer vererek saygı göstermelidir. Öğretmen, derslerde bu tür nitelikleri önemsemeli ki öğrenciler de onları benimseyebilsinler.

Lider olarak öğretmen, grubu kontrol etmeli ancak onlar üzerinde hâkimiyet kurmamalı ve öğrenciler için değil onlarla birlikte plan yapmalıdır. Böylece öğretmenin liderlik nitelikleri, öğrencilere örnek olacak şekilde onlara sunulmuş olacaktır.

İdeal olarak beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerle konu ile ilgili derin bilgilerini ve ilgisini paylaşan, onlara sempati ve hoşgörü ile rehberlik eden ve insan olarak saygı duyan örnek bir kişiliğe sahip olmalıdır. Beden eğitimi öğretmenin ortaya koyduğu kişilik, öğretilen konu kadar önem taşımaktadır.

Özet olarak beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken kişisel özellikler şu şekilde sıralanabilir:

- **İletişim Kurmak:** Öğrencileri, aileleri, çevre ve toplumu anlayabilme ve onlar ile anlaşabilme becerisidir.
- **Disiplinli Olmak:** Kararlı, fakat adil bir şekilde disiplin sağlama becerisidir.
- **Motive Edebilmek:** Öğrencileri kapasitelerinin üst sınırında çalışmaya ya da yapabileceklerinin en iyisini yapmaya teşvik etme, onları her an hazır tutabilme becerisidir.
- **Karakterli Olmak:** Öğrencilerin öğretmenlerine özenmesi nedeniyle, onların olumlu davranış, iyi huy ve düzgün ahlaki tutumları önemlidir.

- **Sevgi:** Öğretmen, öğrencileri sevmeli, sevgisini göstermeli, onlar ile ilgilenmeli ve ihtiyaçlarına sevgi ile yaklaşmalıdır.
- **İstekli Olmak:** Öğretmen, öğretmekten zevk almalı, idealist olmalı ve kendisini mesleğine adanmış olmalıdır.
- **Kişilik:** Öğretmen, öğrencilere arkadaşça ve sıcak bir ilgi ile yaklaşan bir kişiliğe sahip olmalıdır.
- **Görünüm:** Öğretmen; temiz, zevkli, gösterişli ve iyi giyimli olmalıdır.

Beden eğitimi öğretmeni, öğretmenlik mesleğinin kutsallığını bilen, Atatürk ilkeleri ve devrimlerine bağlı, Türk milli eğitim sistemine uygun ders veren, siyasi propaganda yapmayan, insan haklarına saygılı, fanatik düşünceleri olmayan, bunun yanında özgür düşünen ve konuşan, doğru ve dürüst davranan kişidir.(46)

2.6. Öğretmenlik Mesleği

Bir ülkenin kalkınmasında çağdaşlaşmasında toplumun huzur ve refah içinde mutlu yaşamasında temel faktör insan ve insana verilen eğitimidir. Eğitimde temel faktör öğretmendir. Bu nedenle öğretmenlik bir milletin, bir devletin geleceğini hazırlama sorumluluğunu taşıyan özel ve önemli bir ihtisas mesleğidir. (47)

Günümüzde öğretmenlik bir meslek olarak kabul edilmektedir. Kişi tarafından icra edilen bir işin her hangi bir meslek kategorisine girip girmediğini değerlendirmenin belirli ölçütleri mevcuttur. Örgün bir eğitimden geçme, devletin denetimindeki yasalara göre görev yapma, mesleğin etik yönüyle ilgili ilkeler uyma vb. şartlar öğretmenliğin doktorluk, avukatlık gibi kendine özgü bir meslek olduğunu ortaya koymaktadır.(12)

Öğretmenlik mesleği en güç mesleklerden biri olmasına karşın onun işlevinin yalnızca birtakım bilgileri ve becerileri kazanmak gibi dar bir çerçevede düşünülmesi malzemesinin insan olduğu gerçeğinin gözden kaçırılması, öğretmen olmak isteyen kimsenin mutlaka sahip olması gereken biyolojik, psikolojik ve sosyolojik özelliklerini unutturmaktadır. (51)

Öğretmenlik sürekli gelişme halinde olan bir uzmanlık mesleğidir. Kuşkusuz çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, öğretmen eğitiminde izlenen yaklaşım ve yöntemlerin sürekli olarak gelişmeye açık tutulmasını zorunlu kılmaktadır. (26)

1739 sayılı Milli Eğitimin Temel Kanununda Öğretmenlik Mesleği aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğretim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğretim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkan verecek biçimde düzenlenir.

Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tespit olunur.

Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarından ve bunların denkliği kabul edilen yurtdışı yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar arasından, Milli Eğitim Bakanlığınca seçilirler.

Yüksek öğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenliğe atanmaları halinde bu gibileri adaylık dönemi içinde yetiştirmeleri için Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.(36)

Öğretmenlik; özel bir hizmet öncesi eğitimini gerektiren ve sürekliliği olan bir meslektir. Ancak, öğrenci sayısında görülen patlamalar ve siyasi etkiler, sık sık

öğretmen açığının değişik kaynaklardan, değişik yöntemlerle sağlanmasını zorunlu kılmış ve öğretmenliğin toplumdaki statüsünü ve niteliğini geriletmiştir. (4)

2.6.1. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi

Türkiye’deki sistemli ve programlı spor faaliyetlerinin başlangıcını Osmanlı dönemine kadar götürmek mümkündür. Zaten Osmanlı yönetiminden Türkiye’ye kalan mirastan ‘Beden Eğitimi ve Spor’ meselelerini tam olarak ayırmakta oldukça güçtür. Bu alanda Osmanlıların son dönemlerinde spordaki geç kalmışlığa aradıkları çareler arasında Batılılaşma hareketlerine bağlı olarak askeri okullar ve Galatasaray Lisesi’nin öğretim programına beden eğitimi dersinin girmesi ve İzmir okullarının bazılarında uygulanması gösterilebilir.(27)

Cumhuriyet döneminde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme konusunda çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. Bunlardan biri yurt dışına öğrenci gönderilmesidir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, beden eğitimi öğrenimi için yurt dışına gönderilen öğrenciler, 8 Ocak 1925 tarihli Vatan Gazetesinde şöyle verilmiştir:

‘Maarif Vekâleti tarafından muallimlik tahsil etmek üzere birkaç gencin Avrupa’ya izamı takarrür ettiğini yazmıştık. Yapılan müsabaka imtihanında muvakkat olan gençlere dün harcırahları tesviye edilmiştir. Bunlar üç güne kadar Avrupa’nın muhtelif şehirlerine gideceklerdir. Bu gençler Vildan Aşir ve Suat Hayri Beyler Terbiye-i Bedeniye tahsili için Belçika’nın Grand şehrine... gideceklerdir’.

Cumhuriyet döneminde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme konusunda ilk ciddi girişim Mustafa Necati’nin Milli Eğitim Bakanlığı sırasında yapılmış, İstanbul’da 1926 yılında bir beden eğitimi okulu açılmıştır. Ancak, bunun bir okul yâda kur olduğu konusunda kesin kaynaklar yoktur. Örneğin; Selim Sırrı ‘... Benim teşebbüsümle Cumhuriyet idaremizin kıymetli Maarif Vekili Merhum Necati Bey, 1926 yılında Çapa Kız Muallim Mektebi yakında 30.000 lira sarfıyla bir Beden Terbiyesi Mektebi yaptırdı. Tedrisatı bir sene devam etmek üzere buraya ilk mektep muallimlerinden en kabiliyetlerini aldım. Kız şubesi için bir, erkek şubesi için üç muallim İsveç’ten celp

ettim. Kendim de bazı dersleri üzerime aldım. Programda Beden Terbiyesi Nazariyatı, Fizyoloji, Anatomi, Mihaniki Hareket, Hıfzıssıhha dersleri ile tatbikat dersleri vardır. Bir taraftan da biri kız olmak üzere üç gencimizi İsveç'e beden terbiyesi tahsiline gönderdim'' (Ergin, 1977, s. 1546–1547) diyerek bu girişimi bir okul olarak nitelerken, Ayas (1948, s.553), ''1925 de İsveç'e ve Almanya'ya öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. 1926–1927 ders yılında İsveç'ten bir erkek bir kadın uzman getirilerek İstanbul'da Kız Öğretmen Okulunda açılan kurslarda 148 erkek, 63 kız öğretmen yetiştirilmiştir' diye belirterek bu girişimi 'kurs' olarak yorumlanmıştır. Ayrıca Tarcan' ın erkekler bölümü için İsveç'ten öğretmen getirttim dediğini belirtmektedir.

Okul ya da kurs olsun bu girişim Türkiye'de beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi açısından ilk olması, büyük önem taşımaktadır. Diğer yandan burada yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri, daha sonraki yıllarda beden eğitimi yetiştirmek için kurulacak okulun (Gazi Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi Şubesi) öğretim kadrosunun bir bölümünü oluşturmuşlardır.

Yine 1926 yılında Selim Sırrı'nın beden eğitimi öğretmenlerine yol gösterici nitelikleri 'Muallimlere Terbiye-i Bedeniye Rehber', öğretmenleri aydınlatma açısından önem taşımaktadır. Beden eğitiminden beklenenleri, yani beden eğitiminin amaçlarını sıhhat, ahenk ve tenasüp, iktisat ve tasarruf, ahlak ve seciye olarak 4'e ayıran Selim Sırrı, bu özelliklerin çocuğa kazandırılmasında beden eğitimi öğretmenine önemli görevler yükleyerek, öğrencilere basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru ve bir bütünlük içinde faaliyetleri yaptırmasını, ayrıca büyümemiş çocuğa sportif yaptırılmamasını önermiştir. (9)

2.7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları

Günümüzde genel olarak tüm öğretmenlerin ortak sorunları olmakla birlikte, beden eğitimi öğretmenleri için sorun oluşturan belli başlı durumları şöyle sıralayabiliriz: (30)

İstihdam: ÷lkemizde yaşanan sorunlar nedeniyle her yıl sınırlı sayıda öğretmen ataması yapılabilmektedir. Mezun olan öğretmen adayı ile atama yapılan öğretmen sayısı arasındaki uçurum diplomalı işsiz sayısı arttırmaktadır.

Türkiye’de nüfus artış hızına bağlı olmakla birlikte genç nüfusun istihdam edileceğı okul ve derslik sayılarının gün geçtikçe arttırılması gerekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının bu yöndeki çalışmaları devam etmektedir. Fakat ÷lkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz ortamı sebebiyle kadrolu öğretmen atamaları da yapılamamakta yada yapılsa da sınırlı bir seviyede kalmaktadır. 1990’lı yıllarda hızla tüm illerde açılmaya başlayan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının kontenjanları bu yüzden her yıl biraz daha aşağıya çekilmekte bir çok okulun ikinci eğitimi kapatılmaktadır. Daha fazla öğrencinin üniversitelerde istihdamına yönelik kontenjan arttırma uygulaması sayesinde bu süreç içerisinde özellikle öğretmen yetiştiren okullardan mezun olmuş işsizler ordusu yaratılmış, daha önceleri üniversite kapılarına yığılan öğrenciler üniversite mezunu olduktan sonra işsizlik sorunu ile baş başa bırakılmıştır. Kadrolu öğretmen alımında bu yığılmadan kurtulmak isteyen yetkililer tarafından Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) uygulaması başlatılmış ve bu sınava girenlerden geçer not alanların öğretmenliğe atanması öngörülmüştür. Bu sınav daha çok sayısal ve sözel ağırlıklı olduğundan, 4 yıl boyunca kendi bölümlerinde bu dersleri alamaması nedeniyle uzak kalmış olan beden eğitimi öğretmenlerinin başarılı olarak öğretmenliğe atamaları zorlaşmıştır.

Ücret: Yine yaşanan ekonomik sorunlar istihdam edilmiş öğretmenlerin düşük ücret ile çalıştırılmasını gerektirmekte ve birçok öğretmen adayı ek işler yaparak gelirlerini arttırmak zorunda kalmaktadır. Ülkenin ekonomik koşulları sadece öğretmenlik sektöründe değil diğer tüm sektörlerde değil diğer tüm sektörlerde çalışanları ücret sorunuyla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu açıdan bakıldığında toplumun genel bir rahatsızlığı olmakla birlikte, konumuzun beden eğitimi öğretmenleri olması nedeniyle bu olaya bu çerçeveden bakacağız. Mili eğitiminde öğretmenlere haftalık en fazla 30 saat ders verme hakkı tanınmıştır, bunu 15 saati maaş karşılığına denk gelmekte, kalan 15 saatlik dilim ek ders ücretleriyle tamamlanmaktadır. Haftada 30 saatin üzerinde derse girse bile öğretmene herhangi bir ekstra ücret ödenmemektedir.

Bunu dışında beden eğitimi öğretmenleri verdiği her 10 saat ders için 1 saat fazla ek ders ücreti almaktadır, yani haftada 30 saat ders veren bir beden eğitimi öğretmeni ekstradan 3 saat ek ders ücreti almaktadır. Eğer beden eğitimi öğretmenin bir de rehberlik ettiği (sınıf öğretmeni olduğu) sınıf varsa haftada 2 saat ekstra ek ders ücreti almaktadır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin son ek geliri de program dahilinde yapılan ve haftada 6 saat derslerinin dışında öğrencilere branşı ile ilgili eğitim vermesini gerektiren ders dışı egzersiz çalışmalarıdır. Yine bu çalışmalarda beden eğitimi öğretmenine 6 saat fazladan ek ders ücreti ödenmektedir. Bu bilgilerin ışığında öncelikle alınan maaşın diğer sektörlerdeki maaşların çoğundan yüksek olmasına rağmen öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve Türkiye’de hayat şartlarının zor oluşu gerçeği göz önüne alındığında, maaşlarda enflasyon oranlarına göre yapılan iyileştirmelerin yetersiz kaldığı görülmektedir. Yine ek ders ücretinin çok düşük olması öğretmenlerin çoğunun ek ders almak istememelerini sağlamaktadır. Özellikle büyük şehirlerde yaşayan beden eğitimi öğretmenlerinin hayat pahalılığı sebebiyle maaşlarıyla daha zor geçindikleri gözlenmektedir.

Teknik İmkânsızlıklar: Devlet sektöründe istihdam edilmiş Beden Eğitimi Öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda malzeme eksikliği ve spor yapılacak alan azlığı yüzünden gerek öğretmen ve gerekse öğrenciler büyük zorluklar yaşamaktadırlar. Okulların maddi sıkıntıları bu gibi eksiklikleri gidermek için kaynak bulunamaması sonucunu doğurmaktadır. İstihdam konusunda bahsettiğimiz nüfus artış hızına bağlı olarak ortaya çıkan okul ve derslik ihtiyacı sebebiyle Milli Eğitim Bakanlığı özellikle büyük şehirlerde okul yapılacak alan azlığından dolayı bu sorunu mevcut okulların bahçelerinde yeni okullar inşa ederek çözüme yoluna gitmektedir. Bu sayede bir okulun öğrencilerine bile yetmeyen okul bahçeleri inşa edilen ikinci bir okul nedeniyle daha da daralmakta ve iki okulun öğrencilerine hizmet vermektedir. Yine okul inşaatları yapılırken benze alanlara benze proje uygulaması yapılmaktadır. Bu uygulamada önceden hazırlanan projeler her hangi bir arazinin büyüklüğüne göre o alanın özellikleri göz önüne alınmadan yapılmaktadır. Bu sebeple iyi planlama yapılamakta çoğu zaman beden eğitimi öğretmenleri için bir oda ya da öğrencilerin ihtiyacı olan soyunma odaları

bile yapılamaktadır. Bu ihtiyaçların giderilmesi okulun mevcut imkânları ile ve inşaat bitiminden sonra tadilat yöntemi ile yaptırılarak ek bir masrafa neden olmaktadır. Spor salonu olan okul salonunun az olması sebebiyle çoğu zaman okul bahçesinin de küçük olduğu okullarda beden eğitimi dersi yapılması hem öğretmen hem de öğrenciler için çok zor bir hale gelmektedir. Her yıl okullara yazı ile okulların sahip oldukları spor salonları ve spor için uygun olan alanların boş saatlerinde diğer okullara tahsis edilmesi istenmektedir. Buna rağmen spor salonuna sahip olan okul yöneticileri boş saatlerinin olmadığını bahane ederek bu imkânını da engellemektedirler. Saha imkânı olmayan beden eğitimi öğretmeni de takım sporları için çalışma yapma imkânı bulamaktadırlar.

Beden eğitimi dersleri için kullanılan araç-gereç temininde kurulan spor kollarından öğrencilerden toplanan ve bakanlık emri olan spor kolu aidatları kaynak olarak kullanılmaktadır. Spor kollarının bu aidatlardan başka gelirleri de vardır. Fakat bunların hepsi işlevini yitirmiştir. Spor kolu aidatları yılda bir kez beden eğitimi dersi alsın yada almasın okula kayıtlı öğrencilerin tümünden o yıl belirlenen maaş katsayısı X 50 tutarındaki TL olarak alınır. Bu aidatların toplanmasında beden eğitimi öğretmenleri zorluklar yaşamaktadır. Okula kayıtları sırasında bağış yapmış yıl içerisinde valilik emri ile eğitime katkı payı ödemiş (her yıl belirlenen miktar) fotokopi ücreti ve buna benzer birçok ihtiyaç adı altında çeşitli miktarlarda para ödemiş olan öğrenciler spor kolu aidatlarını ödemek istememektedirler. Bunlara birde ilgisiz kalan bazı idareciler eklenince beden eğitimi öğretmenleri yapılması gereken harcamalar için kaynak bulmada zorlanmaktadırlar. Buna benzer bir sorun her yıl düzenli olarak kutlanan Milli bayram ve törenlerde yaşanmaktadır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Bayramı ili 19 Mayıs Gençlik Ve Spor Bayramı çerçevesinde düzenlenen toplu öğrenci oyun ve gösterilerinde kullanılan öğrenci kıyafetleri gösteri grubuna katılan öğrencilerden toplanan paralarla yaptırılmaktadır. Bu uygulama da öğrencilere ek bir yük getirmektedir. Öğrenciler gösteri kıyafetlerinin paralarını kendileri ödediğinden ek bir maliyet olmaması için gösterilere katılmakta isteksiz hale gelmektedirler. Beden eğitimi de öğretmenleri de bu yüzden öğrenci velilerine öğrencilerle karşı karşıya gelmektedirler. Bazı yerlerde gösteri kıyafet ücretleri okul öğrenci sayılarına bölünmekte ve bu tüm okulun öğrencilerinden eşit miktarda para toplanması yoluna gidilmektedir. Daha bir çözüm yolu gibi görünmekle birlikte kıyafet paralarının

öğrencilerden toplanması beden eğitimi öğretmenleri tarafından yapıldığından öğretmenler daha fazla öğrenci ile uğraşmak zorunda kalmaktadırlar. Bir eğitimcinin eğitim verdiği kişilerle maddi ilişki içerine girmesi mesleğin saygınlığına ters düşmekle birlikte öğretmenleri rahatsız etmektedir. Yeni bilgiye ulaşma zorluğu beden eğitimi öğretmenleri okullarından mezun olduktan sonra yeni bilgiye ulaşma olanağından mahrum kalmaktadırlar. Ülkemizde spor kaynaklarının azlığı ve gün geçtikten gelişen ve değişen spor ve spor kuralları da düşünüldüğünde öğretmenlerin kendini geliştirmede yaşadıkları sorun daha iyi anlaşılacaktır.(5)

Türkiye’de bugün sporun çeşitli disiplinlerdeki randıman yaşlarını içeren 14–24 yaşları arasındaki 6–7 milyon gencin ancak %10 u okullarımızda, %90 ı ise okul dışında kalmaktadır. Büyük bir çoğunluğun spor yapma ihtiyacını ve rekortmen sporcu yetiştirme sorumluluğunu Beden Terbiyesi, Federasyonlar ve Bölge temsilcilikleri üstlenmiştir. (7)

2.8. Beden Eğitimi ve Sporunun Önemi

Beden Eğitimi ve spor, genel olarak ferdî yönden insanın sağlığı, karakter gelişimi, moral ve verimliliği; millî yönden sağlam, güçlü, ortak duygu ve davranışları yüksek bir insan gücü potansiyeli ve varlığı ile ilgili etkili bir eğitim ve sağlık faaliyetidir. (18)

Beden eğitimi etkinliklerine katılma, bireyin fiziksel olduğu kadar benlik gelişimine de katkıda bulunur. Benlik genelde, ‘bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresine nasıl tanındığı konularındaki bilinçliliği’ olarak tanımlanabilir. (45)

Bugün artık beden eğitimi ve spor ‘üç ön şart’a bağlı olarak yapılıyor. Bunlardan biri; spor yapacak kadar geniş zaman olması, ikincisi bedensel bir hazırlık (antrenman) yapılması, üçüncüsü ise bir amacın olması gerekmektedir. Türkler, tarihte çok eski devirlerden beri beden eğitimi ve spora önem veren bir millettir. Çeşitli zamanlarda kurulan Türk devletleri varlıklarını sürdürebilmek için talime ve beden eğitime çok önem vermişlerdir. Tarih Türkleri en eski devirlerden beri sportmen bir devlet olarak

kayıt etmektedir. Türklerde beden eğitimi ve spor anlamını ‘idman ve talim’ kelimeleri yüklenmiştir. Bu kelimeler Türklerin ilk dillerin tespitinden günümüze kadar küçük değişikliklerle ancak her zaman aynı anlamda kullanılmıştır. (23)

Özellikle genç nesillerin yaratıcı ve yapıcı, milli birlik ve beraberlik duygusu ve davranışı yüksek ve örnek teşkil etmesine yardımcı olması bakımından sporun, sosyal ve kültürel gelişmeye de önemli katkısı vardır. Milletlerin devamı, mutluluğu ve refahı esas amaç ise bu seviyeye ulaşmalarında önemli araç, diğer kültürel faaliyetlerin yanında spor ve sportif faaliyetler olmaktadır. Spor belli amaçlara ulaşmada uygun bir eğitsel araçtır. Sportif ilişkilerin, toplumda farklı sosyal yapıdaki insanları birbirine yaklaştıran, kaynaştıran ve barış aracı rolü oynamakta olduğu da bir gerçektir. Kişilerin bedenî, fıkî ve ruhî yapısı sağlam ve dengeli olmasının yanında, kültürel ve sosyal yönden çağ şartlarının gerektirdiği yaşama seviyesinin yükseltilmesi, ayrıca sağlam ve sağlıklı nesillerin yetişmesi, millet bütünlüğü ve onun devamının sağlanması yönünden spor, başka yollardan gerçekleştirilmesi zor olan amaçlara ulaşmaktadır. (28)

Günümüzde hızlı teknolojik gelişmelerle birlikte beden eğitimi ve sporun insan yaşamındaki önemi giderek artmış ve eğitim amaçlarının insana kazandırabileceği önemli bir disiplin durumuna gelmiştir. Çünkü beden eğitimi ve spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişmelerini sağlayan bir bilimdir. Beden eğitimi ve sporun bu işlevini yerine getirebilmesi için nitelikli, araştırmacı ve üretken beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yetiştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu da ancak çok iyi hazırlanmış ve insan gelişiminin bütün boyutlarını ele alan, çağın gereksinmelerine cevap verecek özelliklere sahip eğitim programlarının nitelikli beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile gerçekleşebilir. Öğretmenin yetiştirilmesinde eğitim programları, toplumun değişik kesimlerine ait ilgi alanlarını ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek beceri ve teknolojiyi yansıtmak durumundadır.

Bir beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesinde geliştirilecek olan eğitim programını; eğitim sistemini ve okul yönetmeliklerini okul dışında bulunan farklı kesimlerin sosyal-kültürel birikim ve beklentilerini, eğitim ve diğer davranışlarla ilgili yasa ve düzenlemeleri, meslekî ve alana ait bilimsel verileri yansıtmayı gerektirdiğini vurgulamıştır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde beden eğitimi ve spor öğretmeni

yetiştirmede gerek toplumun sosyal-kültürel eēilim ve beklentilerini yansıtılabilmek, gerekse alana ve mesleēe ait bilimsel birikimleri takip etmek, gelişim düzeyinden kaynaklanan önemli sınırlamalar getirmektedir. Bu sınırlamaların başında, yeni bir alan olan beden eēitimi ve sporun bilgi birikimi aēısından oldukēa dışarıya baēımlı olması ve eēitim programlarının oluşturmasında toplumun deēiřik kesimlerine ait gelişmeleri takip edecek bilgi ve becerinin, yeterli düzeyde olmayışı sayılabilir. Beden eēitimi ve spor ēretmenliēi müfredat programlarının merkez yönetim tarafından hazırlanması ve uygulanması buna örnek olarak verilebilir.

Ülkemizde ilköēretim ve orta ēretim kurumları iēin beden eēitimi ve spor ēretmeni yetiştirmede uygulanacak müfredat programına yansıtacak şekilde yapılmış fazla bir ēalıřmaya rastlanmamaktadır. Ancak 1995 yılında Milli Eēitim Bakanlıēı ēretmen Yetiştirme Genel Mdrlē ile Yüksek ēretim Kurumuna baēlı niversite temsilcilerinden oluşan ve birēok uzmanın katıldıēı bir komisyon yaklaşık iki yıl kadar ēalıřmıř ve beden eēitimi ve spor ēretmenliēi programı oluşturulmuştur. Ancak komisyon sonrası M.E.B. ēretmen yetiştirme ve eēitimi genel mdrlē ile üniversitelerin iřbirliēiyle hazırlanan beden eēitimi ve spor ēretmenliēi programı (uygulamaya geēmesi beklenen söz konusu program) henüz uygulamaya konmamıştır. Bunun yanı sıra Y..K.'e Mart 1998 itibari ile Türkiye'de beden eēitimi ve spor ēretmeni yetiştiren yüksekokul ve bölümlerde uygulanmak üzere beden eēitimi ve spor lisans programı gönderilmiştir. Oysaki bilimdeki, toplumdaki ve okullardaki deēiřmeler ve gereksinimler ile eēitim alanındaki araştırmalar göz önünde bulundurulmamıştır. Öte yandan program geliştirme devamlı bir sreē ve ekip işidir.

Beden eēitimi ve spor ēretmeni yetiştirmedeki bu karışıklık, gündeme birēok yüksekokul ve bölümde hangi programı uygulayacaēım karmaşasını da beraberinde getirmiştir. Bu baēlamda, beden eēitimi ve spor ēretmeninin yetiştirilmesi daha da önemli hale gelmiştir.

Türkiye'de Cumhuriyet öncesinde başlayan beden eēitimi ve spor ēretmeni yetiştirme ēabaları, 1932 yılında Gazi Eēitim Enstitüsü bünyesinde kurulan 'Beden Eēitimi Bölümü' ile devam etmiş, niversite düzeyinde ise Ege niversitesi'nde 1976 yılında kurulan 'Beden Eēitimi' ve 'Spor Yüksekokulu' ile srdrlmştir. Ne var ki

bugün sayıları 48'e ulaşan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okullarda uygulanan programların etkinliği henüz belirlenmemiştir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, program etkinliğini tespit etmeye yönelik olarak Türkiye'de beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölüm ya da yüksekokullarında uygulanan programlarla ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemektir. (2)

İnsanın beden ve ruh yapısını geliştirdiği bilinmektedir. İnsanların her yaşta düzenli egzersiz yapmasının, onların organik direncinin ve temel fizyolojik fonksiyonlarını nasıl ve ne ölçüde geliştirdiği belgelenmiş ve başka kronik damar hastalığı olmak üzere çeşitli hastalıklara karşı koruyucu etkisi, hastaların rehabilitasyonundaki yadsınamaz önemi ortaya çıkmıştır. Psikoloji ve sosyoloji alanında da düzenli egzersizlerin insanları stres ve strese bağlı sorunlardan koruyabildiği, spor saha ve tesislerinin çok özel bir sosyal çevre olarak kaynaşmış ve uyumlu bir yaşantıyı desteklediği gibi önemli bulgular dikkatimizi çekmektedir.(21)

2.9. Performans Yönetimi

Performans yönetimi, örgütler tarafından değişik amaçlar için kullanılır. Bazı örgütler, performans yönetimini, çalışanlarının gelişimi için, bazıları çalışanlarının ücretlerini belirlemek için, bazıları da çalışanlarının performanslarını belirlemek için işe koşturmaktadır. Bu nedenle, performans yönetimi kavramının tanımlanması ve süreçlerinin belirlenmesinin oldukça zor olduğu ileri sürülebilir. Tüm bu zorluklara rağmen, performans yönetiminin belirli bir tanımının yapılması ve performans yönetiminin süreçlerinin belirlenmesi gerekir.

Akal, performans yönetimini; örgütü istenen amaçlara yöneltmek amacıyla, örgütün, mevcut ve geleceğe ilişkin durumları ile ilgili bilgi toplama, bunları karşılaştırma ve performansın sürekli gelişimini sağlayacak yeni ve gerekli düzenlemeleri, etkinlikleri başlatma ve sürdürme görevlerini yüklenen bir yönetim süreci olarak tanımlamaktadır.(1)

Canman ise, performans yönetimini, gerçekleştirilmesi gerekli örgütsel amaçlara ve bu bağlamda, personelin ortaya koyması gereken performansa ilişkin ortak bir

anlayışın, örgütte yerleştirilmesi ve personelin bu amaçlara ulaşmak için gösterilen ortak çabalara, çalışmaları ile yapacağı katkının derecesini artırıcı biçimde yönetilmesi, değerlendirilmesi, ücretlendirilmesi ya da ödüllendirilmesi ve geliştirilmesi süreci olarak ifade etmektedir. Her iki tanım da, örgütsel amacın üst düzeyde gerçekleştirilmesi söz konusudur.(14)

Costello'e göre, performans yönetimi şunları içermektedir:

- Okulun amaç ve hedefleriyle, yapılan iş ve eylemler arasında bağlantı kurmak ve amaç ve hedefleri analiz etmek.
- Öğretmen becerilerini, eğitim sisteminin, okul kademesinin ve dersin amaçlarına göre analiz etmek.
- Her öğretmenle, okulun amaç ve beklentileri doğrultusunda açık bir iletişim kurmak.
- Öğretmenlerin en iyi performans düzeyini kabul etme ve onaylama.
- Eğitimin kalitesini iyileştirmek için hangi alanlarda ne tür bir düzeltme uygulamaları yapılacağını saptamak ve uygulamak.(16)

2.9.1. Performans Yönetiminin Genel Amacı

Performans yönetiminin amacı, örgütün etkinliklerini, kendi becerilerini ve katkılarını sürekli iyileştirmeleri için, bireylerin ve grupların sorumluluk üstlendikleri bir kültür oluşturmaktır.(10)

Bolton'un, Harrison'dan aktardığına göre, performans yönetiminin amacı kontroldür: Öğretmenler için ayarlanmış hedefleri ve bu öğretmenlerin ulaştıkları standartları kontrol etmek ve standartların altında kaldıklarında ödülü saklı tutarken, standartların üstüne çıktıklarında ödüllendirerek, öğretmenlerin performanslarını kontrol etmektir.

Örgütlerde performans yönetiminin uygulanmasının bazı nedenleri vardır. Bunlar:

- Öğretmenlere dönüt ve destek sağlamak.

- Mükemmel performans sergileyen öğretmenler yetiştirmek ve böylece, performansı yüksek bir örgüt oluşturmak.
- Öğretmenlerin potansiyelini belirlemek ve geliştirmek.
- Öğretmenlerin eğitim ve gelişim ihtiyaçlarını belirlemek.
- Hem kariyer geçiş planlaması hem de başarı planlaması için merkez noktası ya da mekanizması oluşturmak.
- Örgütün stratejik planı doğrultusunda performans geliştirmek ve ilerletmek.

Okul yöneticisi performans yönetimi sürecinde yapacağı çalışmaları iyi bilmelidir. Bunlar:(cas)

- Öğretmenlerden beklentilerim nelerdir?
- Öğretmenlerden olan bu beklentilerin temellerini nasıl oluşturabilirim?
- Öğretmenlerin meslekî başarılarını nasıl artırabilirim?
- Öğretmenler işlerini en iyi ne zaman yapabilirler?(32)
-

2.9.2. Verimlilik, Etkililik ve Yeterlilik

Performans yönetimi sürecinde, verimlilik ile etkililik kavramlarının birbirinden ayırt edilmesi gerekir. Verimlilik, bir üretim ya da hizmet sisteminin ürettiği çıktı ile, bu çıktıyı yaratmak için kullanılan girdi arasındaki ilişkidir. Bu nedenle verimlilik, çeşitli mal ve hizmetlerin üretimindeki kaynakların, emek, sermaye, arazi, malzeme, enerji ve bilginin etkin kullanımıdır. Eğitim sisteminin verimliliği, öğrencilerde meydana gelen davranış değişikliğidir.(42)

Etkililik, ortak amacın gerçekleştirilmesiyle ilgilidir. Amacın gerçekleştirilme derecesi, etkililiğin ölçütüdür. Yeterlilik ise, öğretmen ve öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanmasıyla ilgilidir. Örgütün amacını gerçekleştirme doğrultusunda işbirliği yapmaya istekli, yeter sayıda bireyin sağlanması, yeterliliğin ölçütüdür.

Herhangi bir eğitim kurumunda, verimlilik, etkililik ve yeterlilikten söz edilebiliyorsa, o örgütün performans yönetimin oldukça başarılı olduğu ileri sürülebilir.

Eski yönetim anlayışlarında, örgütün kalitesinin bireysel verimlerin birleştirilmesinin bir sonucu olduğu ifade edilmekteydi. Son gelişmeler, verimliliği, bireysel güçlerin bir toplamı değil, bir sentezi, etkileşimi olarak ele almaktadır. Eğitimde verimlilik, ekip çalışmasını, okulun amaçlarını gerçekleştirmesini ve sinerjisi yüksek olan bir örgütü ifade etmektedir.(6)

2.9.3. Öğretmenlerin Performans Düzeyini Artırmada Yöneticilere Düşen Sorumluluklar

Okul yöneticileri, okul kültürünü, amaçlarını, politikalarını, öğretimin kalitesini artırmak için performans yönetimini işe koşmaktadır. Etkili öğretim, taraftar toplama ve uygulama stratejileriyle başlar. Okul yöneticileri, öğretmenlerin meslekî becerilerini artırmaları için, öğretimin kalitesini iyileştirmeyi amaçlamalıdır.(11)

Okul yöneticileri, öğretmenlerin motivasyonunu artırmalı, süreçleri iyileştirmeli, verileri toplamalı, ödül sistemini etkili olarak işe koşmalıdır. Bu stratejilerin 2 amacı vardır:(37)

- a) Öğretmenlerin yetersiz oldukları alanlarda yoğunlaşmalarını sağlamak.
- b) Becerisi yüksek, fakat bazı önemli alanlarda yetersiz öğretmenlerin yeterlilik düzeyini artırmaktır.

Sheridan, Rice ve Seldin, öğretimin etkililiğini sağlamak için bazı stratejiler önermektedir. Bu stratejiler:

- Öğretim odaklı ödül sistemini kurma,
- Okulun öğretimini kabullenme, onaylama,
- Kıdemli öğretmenlerin danışmanlığı,
- Mesleki toplantılara katılmaya özendirme.

Öğretmenlerin motivasyonunu ve moral düzeyini artırmada anahtar faktör, okulda etkililiği sağlamaktır. Okul yöneticisi, öğretmenleri işbirliğine ve sınıflarında

eğitimin kalitesini artırmaya yönlendirmelidir. Öğretim sorumluluğunu artırmak, iş kaybını azaltmak, nesnel standartlar geliştirmek ve grupları cesaretlendirmek, başarılı olmak için gereksinim duyulan temel alanlardır. Okul yöneticileri, okullarında üst birimlerle alt birimler arasında bir bağ oluşturmalıdır. Etkili yönetimde liderlik ve iletişim, okulda öğretmen kalitesinin ve etkililiğinin artmasına yardımcı olabilir.(44)

Okullarda öğretmenlerin güdülenmesi için işe koşulan ödül sistemi, öğretmenlerin performansının artmasına ve kullandıkları yöntemleri etkili olarak işe koşmalarına neden olabilir. Bu ödüller, ek maaş ve ikramiye şeklinde olabilir. Böyle bir uygulama, öğretmenler arasında işbirliğini geliştirdiği gibi, motivasyon düzeylerinde de artış meydana getirir. (19)

Öğretmen performansının değerlendirilmesi, öğrencilerin başarılarını değerlendirme ile sınırlı değildir. Meslektaşların değerlendirmesi, meslektaşlar arasında tartışmalar, bireysel değerlendirme, yeni öğretim stratejilerini kullanma, değerlendirme sürecinde diğer kaynakları kullanma olarak ele alınabilir. Okul yöneticileri kendilerine "Ben okuluma öğretmen performansını artırmak için etkili ödül sistemini nasıl sağlayabilirim? şeklinde sormaları gerekir. Etkili ödül sistemi öğretmenin performansını artırır. Araştırmalar en etkili güdüleme aracının öğretmenlerin sınıf ortamında öğrencileriyle karşı karşıya kaldıklarında işe koşabildikleri ödül sistemleri (38) olduğunu göstermektedir. Sadece maaşlardaki artış, öğretmen performansını artırmamaktadır. Maaşlardaki artışa paralel olarak meslekî açıdan elde edilen özendiriciler de, destekleyici rol üstlenmektedir. Bu sebeple okul yöneticileri, etkili meslekî gelişme, karara katılma, meslekî toplantılar, hizmet içi eğitim, öğrencilerin yaratıcılığını, öğretim stratejilerini iyileştirmelidir. Okul yöneticileri okulda işbirliğini geliştirmeli, etkili öğretimi ve güdüleyici uygulamaları nasıl işe koşabileceklerini düşünmelidir. (33)

2.9.4. Yöneticinin Rolü

Yöneticinin rolü, okuldaki öğretimin etkililiğini artırmaktır. Açıkça okul yöneticisi, okulun öğretim lideridir. Öğretim lideri olarak okul yöneticisi, öğretimi

geliştirmek için okulda bir vizyon oluşturmalıdır. Okulun vizyonu öğretmenlerle birlikte saptanmalıdır. Her retmen vizyonun ifade edilmesine ve paylaşılan bir vizyonun oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır.(40)

Okulun performans standartları, okuldaki öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından belirlenmelidir. Bu performans standartları, okula yeni atanan, diğerk öğretmenlere anlatılmalı ve içselleştirmeleri sağlanmalıdır.

Okul yöneticisi, okulunda bir kalite kültürü oluşturmalıdır. Bu kalite kültürünün, bütün çalışanlar tarafından kabulünü sağlamalıdır. Okul kültürü, okulun performans düzeyini artırıcı yönde düzenlenmelidir. Okulun performans düzeyinin artmasını engelleyen kültürel öğeler varsa, bu öğelerin etkilerinin asgar düzeye indirilmesi için de tedbirler alınmalıdır. Okul yöneticisinin performans yönetim sistemi, okulun özel gereksinimlerine ve koşullarına uyumlu ve hedeflerini içerir nitelikte olmalıdır. Hatta, performans artırımını sağlayabilmek için, okulun kültürel yapısı ve değerleri de değiştirilmelidir.

Okulda alışanlar motive edilmelidir. Her retmenin, öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları belirlenmeli, bu algı ve beklentilere dayalı olarak, öğretmenlere olanaklar sağlanmalıdır. Okul yöneticisi, öğretmenlerin ilgi alanlarını bilmeli, görevlendirme ve ekip çalışmalarında azami ölçüde bu potansiyellerden yararlanmalıdır.

Aynı zamanda, okul yöneticisinin bireysel performansını etkileyen anahtar noktalar bilinmeli ve mutlaka bunlar tanımlanmalıdır. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin karakteristik özellikleriyle uğraşması gerekir. Yöneticiler performansa katkıda bulunan faktörleri saptamalı, bu faktörler arasındaki etkileşimleri gündeme getirmeli, ortak olan değerleri yceltmeli, çatışmaları ise çözmelidir.

Öğretimin etkililiğini artırmak, ğretim çabalarını birleştirmekle mümkündür. Okul yöneticisinin, okulda öğretimin etkililiğini artırmak için soracağı soru kritik bir öneme sahiptir. Okul yöneticileri aşağıdakileri uygulayarak, personel arasında olumlu bir ilişki yaratmalıdır:

- Okulda açık ve dürüst bir ilişkiler ağı oluşturulmalıdır. Öğretmen ve okul yöneticileri arasında güven olmalıdır.
- Öğretmen sorunları, ihtiyaçları dinlenmelidir.
- Okulun amaçlarını gerçekleştirmek için, işbirliği oluşturulmalıdır.
- Öğretmen performansını değerlendirmek için, veriler toplanmalıdır.
- Öğretim uygulamalarından dönüt sağlanmalıdır.
- Öğretimin kalitesini artırmak için, kalite göstergeleri göz önünde tutulmalıdır.
- Etkili öğretim üzerine workshoplar geliştirilmeli, öğretmen becerileri artırılmalıdır.
- Öğretimin felsefesi ve öğretmenlerin öğrencilere karşı tutumları değiştirilmelidir.

Herhangi bir değerlendirme sürecinin özü, öğretim etkinliklerinin zayıf ve güçlü yanlarını saptamak, düzeltme ve geliştirme yapmak, performansın iyileştirilmesi için öncülük yapmaktır. Öğretimin performansını ölçmek için yeterli, doğru ve kabul edilebilir ölçme araçları geliştirilmelidir. Etkililiği ölçmek, okul yöneticisi tarafından yapılabilir. Ayrıca, öğrenci başarı puanları, meslektaş değerlendirmeleri, öğretmenin kendini değerlendirmesi ve sistematik gözlemlerden söz edilebilir. Yeni stratejiler, dersin amaçlarını geliştirmek, yeni öğretim yöntemleri kullanmak değerlendirmenin temel değerlerini tanımlamayı gerektirir. Sadece tek bir duruma göre değerlendirme yapılamaz. Değişik değerlendirme stratejilerinin bir kombinasyonu göz önüne alınarak değerlendirme çok yönlü olarak yapılmalıdır. Sonuç olarak, öğretmenlerin öğrencilere yönelik olarak öğretim amaçlarını başarıya ulaştırmak, öğretimin etkililiğini artırmak için yaptıkları faaliyetler, öğretmenlerin performans değerlendirme sürecinde göz önünde bulundurulmalıdır. (26)

Okulun öğretim performansını yükseltmeye olanak sağlayan sistemler kurulmalı ve geliştirilmelidir. Sistem bütünlüğü içerisinde, yönetimin iyi bir çalışma ortamı sağlaması, planlama, yöneltme, örgüt yapısı ve etkin bir iletişim içinde öğretim kalitesi yükseltilmelidir. (19)

Öğretmenler, okulun amaçları ve hedefleri konusunda bilgi sahibi olmalı, okulun amaç ve misyonunu, okul yöneticisi öğretmenlere aktarabilmelidir. Okuldaki iletişim

birimleri ve bireyler arasında açık olmalı, öğretmenler gelişmeler hakkında bilgilendirilmelidir. Okulda iletişimin yetersiz olması halinde, örgütsel iletişim etkin kullanılamaz. Öğretmenler arasında yanlış algılamalar, motivasyon düşüklüğü, okula aidiyette zayıflama, dolayısıyla yetersiz sonuçlar ve sıradanlığa neden olmaktadır. (50) Doğru ve etkili iletişim, örgütün etkililiğini temelini oluşturur. Yetersiz iletişim örgütlerin çalışmasını engeller ve ihtiyaçları karşılayamaz. Böyle bir durumda ise performans yönetiminden söz etmek olanaksız hale gelir.

Okul yöneticileri, öğretmenlerin performanslarını artırmak kadar, bu performansı değerlendirme konusunda da bilgi ve beceri sahibi olmalıdır. Okulun amaç ve hedeflerine uygun performans değerlendirme stratejileri bulunmalıdır. Performansın değerlendirmesi sonucunda öğretmenleri teşvik etmek amacıyla ödüllendirme sistemi uygulanmalıdır.

Öğretmenler, okulda alınan kararlara katılmalı, okul yönetimine yardım ve destekte bulunmalıdır. Böylece, katılımı birlikte, bireysel performans düzeyinde de artış olabilir.

Çalışanlarla sürekli iyileşmeyi ve gelişmeyi sağlayacak toplantılar yapılmalıdır. Bu toplantılara bütün çalışanların tam ve aktif katılımı sağlanmalıdır. (48)

Okul yöneticileri okullarında, öğretimin etkililiğini ve verimliliğini artırmalıdır. Okul yöneticileri uzun ve kısa vadeli uygulamalarla öğretmenlerin verimliliğini artırmak için tedbirler almalıdır. (41)

Okul yöneticisi, sürekli değişen, yenileşen ve gelişen dinamik bir yapının içerisinde. Bu sebeple, değişen rol ve sorumluluklarına uygun davranışlar sergilemeli ve kendisini yetiştirmelidir.

2.9.5. Eğitimde Performansın İyileştirilmesi

Öğretmenler, okul sisteminin beklentileri kadar kendi ihtiyaçlarını karşılamak için de plan ve program yapmaya, derslere planlı girmeye yönlendirilmelidir. Öğretmenlere mesleki alanda kendilerini yetiştirmek için fırsatlar verilmelidir. Öğretmenin eksiklerini, yeterliliklerini ve statüsünü doğru algılamasına yardımcı olunmalıdır. Öğretmenlerin meslekî gelişimlerinden okul sorumludur. (24)

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri, aşağıda gösterilen planlama aktivitesini gerektirir:

- İş rotasyonu.
- Rehberlik ve yönlendirme.
- Özel görevlendirmeler.
- Okul kursları, özel dersler , seminerler ve öğretmenlerin bireysel çalışmaları.
- Onur hizmeti.
- Meslekî derneklere üyelik.

Okul yöneticisi, her öğretmene uzun ve kısa dönemli olarak meslekî gelişimini sağlamak için kariyer planları yapmalıdır. Bu planlar aşamalı olarak düzenlenmelidir. Öğretmen kendi meslekî gelişimini önce kendisi değerlendirmeli, daha sonra da çevresinde etkileşim içinde bulunduğu bireylere değerlendirtmelidir.

Hiç kimse öğretmenlik becerileriyle doğmaz. Bu becerileri belirli bir eğitim-öğretim sürecinden sonra elde eder. Eğer bir öğretmen işini iyi yapamıyorsa, büyük bir olasılıkla bu öğretmen, işin nasıl yapılacağını bilmiyordur. Bu öğretmenin mesleki rehberliğe ve yardıma ihtiyacı vardır. Okul yöneticisi bu ihtiyacın üzerine odaklaşmalıdır.

Öğretmenlerin performanslarının nasıl artırılacağı üzerine George Redfern'ün önerileri şunlardır:

Öğretmenler okulda küçük bir grup içerisinde çalışırlar. Öğretmenlere yönelik olarak yapılan seminerler, danışman hizmetleri, ilkeler konusunda verilecek kurs,

öğretmenlerin çalışmaları için öneriler, öğretmenlerin performansını artıracaktır. Bazen de öğretmenlere meslekleriyle ilgili olarak verilen spesifik bir problem, performans düzeylerinin artmasına katkıda bulunacaktır.

Ziyaretler: Öğretmenlerin başka okullara yapacakları okul ziyaretleri ya da bir danışmanın sınıfa yapacağı bir ziyaret, meslekî açıdan hatalı yapılanların düzeltilmesine, beğenilen çalışmaların alınmasına, etkileşim yoluyla öğrenmeye uygun ortam sağlar. Ziyaretler, öğretmenler arasında güçlü bir etkileşim ortamının doğmasına yol açar. Ziyaret öncesi yapılacak çalışmaların planlanması, ziyaretin amaçlarına ulaşmasını sağlar. Öğretmenlere yönelik olarak yapılacak seminerlerde, öğretmenlerin kendilerini değerlendirmelerine fırsat verilecektir.

Kurul çalışmaları: Bu tip bir çalışma, okuldaki bir yönetimle ya da öğretimle ilgili bir sorunun çözülmesine yardımcı olabilir. Ders kitaplarının seçimi, yeni araç ve gerecin seçimi ve kullanımı, ders programlarının geliştirilmesi, yeni bir öğretim tekniğinin uygulanması gibi etkinliklere katılan öğretmenler, bu uygulamaları öğrenme ve eğitim ortamlarında kullanma eğilimi göstereceklerdir. Bu durum, öğretmenlerin kapasitelerini artırdığı gibi, okulda da sürekli öğrenme ortamları yaratacaktır.

Üniversite kursları: Öğretmenlere yönelik üniversitelerde verilecek kurslar, öğretmenlerin öğretim teknikleri, sınıf yönetimi, öğrenci psikolojisi gibi alanlarda bilgi ve becerisini artıracaktır.

Bireysel çalışmalar: Öğretmenin meslekî kitapları, dergileri, bültenleri okuması ve bilgi düzeyini artırması, performans düzeyinin artmasına neden olacaktır. Bu tür meslekî eserlerin listesi ve tanıtım katalogları öğretmenlere ulaştırılmalı ve okullarda meslekî eserlerden oluşan bir kitaplık oluşturulmalıdır. Ayrıca, öğretmenler araştırma yapmaya, meslekî eser ve makale yazmaya özendirilmelidir.

Başarılı öğretmenlerle iletişim kurulması: Başarılı bir öğretmenle kurulacak bir iletişim, öğretmenin meslekî bilgi ve becerisini artıracığı gibi, herhangi bir sorunla karşılaştığında, kolayca yardım da alabilecektir.

Workshoplar: Öğretmenin herhangi bir sorunun çözümüne ilişkin olarak katılacağı düzenli workshoplar, yararlı bilgilerin elde edilmesini sağlar. Bu toplantılar, öğretmenin bir grup üyesi olma, karara katılma ve liderlik becerilerini de geliştirmesine yardımcı olacaktır.

Mesleki örgütler: Öğretmenin yerel ya da ulusal düzeyde bir gruba katılması, onun aidiyet duygularını geliştirmesine yardımcı olacaktır. Bu durum öğretmenin kendine yatırım yapmasını teşvik edecektir.(24)

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırmada tarama yöntemi modeli kullanılmıştır. Araştırma problemine ilişkin mevcut bilgiler ilgili literatürün taranmasıyla sistematik bir biçimde verilmiş ve konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak bir anket hazırlanmış ve ankete konu uzman kişilerin görüş ve önerileri dikkate alınarak son şekli verilmiştir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır, birinci bölümde çalışma kapsamına alınan öğrencilerin kişisel özellikleri, ikinci bölümde ise öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin ders performanslarına ilişkin görüşlerine yönelik sorular yer almaktadır.

Araştırmanın evrenini İstanbul İli Kartal İlçesi'nde bulunan devlet okulları ve bu okullardaki öğrenciler, örneklemini ise bu okullar arasından tesadüfî örnekleme yöntemiyle seçilen 10 okul ve 500 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmadan elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları çıkartılarak tablolar haline dönüştürülmüştür.

4. BULGULAR

Araştırmaya ait bulgular aşağıda verilmiştir.

TABLO 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı

Okul Adı	f	%
Kartal Lisesi	50	10
Kartal Anadolu Lisesi	50	10
Kartal DİSK Anadolu Meslek Lisesi	50	10
Kartal Vali Erol Çakır Ticaret Meslek Lisesi	50	10
Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi	50	10
Kartal Hacı Hatice Bayraktar Lisesi	50	10
Kartal Yakacık Lisesi	50	10
Kartal İstanbul Köy Hizmetleri Anadolu Lisesi	50	10
Kartal Burak Bora Anadolu Lisesi	50	10
Kartal Şehit Öğretmen Hüseyin Ağırman Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi	50	10
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, İstanbul'un Kartal İlçesi'ndeki 10 liseden 50'şer öğrencinin ankete katıldığı görülmektedir.

TABLO 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıflar	f	%
9	220	44
10	175	35
11	105	21
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere bakıldığında, öğrencilerin, % 44'ü 9., %35'i 10., %21'inin ise 11. sınıf öğrencisi olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	235	47
Erkek	265	53
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 47'sinin kız ve %53'ünün ise erkek öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir.

TABLO 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	348	69,6
Kararsızım	46	9,2
Katılmıyorum	106	21,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, beden eğitimi ders saatlerinin yeterliliği konusunda öğrencilerin % 69.6'sının yeterli, %9.2'sinin kararsız, % 21.2'sinin ise yetersiz olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmeninin Derslere Saatinde Gelip Gelmediğine Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	367	73,4
Kararsızım	46	9,2
Katılmıyorum	87	17,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin% 73.4'ü, beden eğitimi öğretmenin derse zamanında gelip gelmedikleri hususunda geldiği, % 9,2'sinin kararsız %17.4'ünün olumsuz görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinin Zamanında Bitirilip Bitirilmediğine Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	197	40,4
Kararsızım	71	14,2
Katılmıyorum	227	45,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin, beden eğitimi derslerinin zamanında bitirilmesi hususunda % 40.4'ünün zamanında bitirildiği görüşüne karşın, % 45.4'ü ise zamanında bitirilmediği şeklinde düşünmektedir. Ayrıca % 14,2'sinin bu konuda kararsız kaldığı tespit edilmiştir.

TABLO 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Derslere Uygun Kıyafet İle Gelip Gelmediklerine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	410	82
Kararsızım	38	7,6
Katılmıyorum	52	10,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 82'si, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde uygun kıyafet giydiklerine dikkat çekerken, % 7.6'sı kararsız,%10.4'ü karşıt görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Derslere Başlamadan Önce Yoklama Yapıp Yapmadıklarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	375	75
Kararsızım	51	10,2
Katılmıyorum	74	14,8
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 75'i, ders öncesi beden eğitimi öğretmenlerinin yoklama yaptığı yönünde görüşleri ağırlık kazanırken, % 10.2'si kararsız % 14.8'inin karşıt görüşleri olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmeninin Derslere Başlamadan Önce Isınma Yaptırıp Yaptırmadıklarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	312	62,4
Kararsızım	56	11,2
Katılmıyorum	132	26,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin% 62.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin ders öncesi ısınma yaptırdıklarını belirtirken, % 11.2'si kararsız %26.4'ününse katılmadıkları tespit edilmiştir.

TABLO 10. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Derslere Başlarken Gerekli Malzemeyi Hazır Bulundurup Bulundurmadıklarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	362	72,4
Kararsızım	71	14,2
Katılmıyorum	67	13,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrenciler %72.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin ders öncesi malzemelerini hazır bulundururken, % 13.4 gibi düşük bir oranda aksi görüşleri olmuştur. Ayrıca % 14,2 oranında ise öğrencilerin kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Derslere Başlamadan Önce Konu İle İlgili Bilgi Verip Vermediklerine Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	327	65,4
Kararsızım	81	16,2
Katılmıyorum	90,2	18,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrenciler %65.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin ders öncesi ders hakkında bilgi verdiklerine dikkat çekerken, % 18.4'ü bu görüşe katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca % 16.2'sinin bu konuda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 12. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden eğitimi Öğretmenlerinin Yeni Bir Beceri Göstermeden Kendisinin Gösterip Göstermediğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	392	78,4
Kararsızım	56	11,2
Katılmıyorum	52	10,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 78.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin yeni bir beceri öğretilirken, beceriyi kendisinin gösterdiği yönünde görüş belirtirken, % 11.2'si kararsız % 10.4'ününse aksi yönde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 13. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Öğrenme Aşamasında Öğrencilere Yardım Edip Etmedikleri Hakkında Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	423	84,6
Kararsızım	38	7,6
Katılmıyorum	39	7,8
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin %84.6'sı, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme aşamasında kendilerine yardım ettiklerini belirtirken, % 7.8'i aksi görüş bildirmişlerdir.%7.6'sınınsa kararsız kaldığı tespit edilmiştir.

TABLO14. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Dersleri İşlerken Hataları Söyleyip Düzeltip Düzeltmediklerine Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	414	82,8
Kararsızım	49	9,8
Katılmıyorum	37	7,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 82.8'inin beden eğitimi öğretmenlerinin ders işlerken hataları söyledikleri yönünde görüş bildirirken, % 9.8'i kararsız %7.4'ünün aksi görüşte oldukları tespit edilmiştir.

TABLO15. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Dersleri İşlerken Konu İle İlgili Oyun Kuralları ve Güvenlik Kurallarını Anlatıp Anlatmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	353	70,6
Kararsızım	76	15,2
Katılmıyorum	71	14,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 70.6'sı, beden eğitimi öğretmenlerinin konu ile ilgili oyun ve güvenlik kuralları hakkında bilgi verdiklerini söylerlerken, % 15.2'si kararsız %14.2'sinin aksi görüşte olduğu tespit edilmiştir.

TABLO16. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Tüm Beden Eğitimi Derslerinde Düzen Alıştırmaları Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	303	60,6
Kararsızım	91	18,2
Katılmıyorum	106	21,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 60.6'sı beden eğitimi öğretmenlerinin ders öncesi düzen alıştırması yaptırdığı yönünde görüşleri oluşurken, % 21.2 oranında karşı görüş meydana gelmiştir. Ayrıca % 18.2'sinin kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO17. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Genelde Serbest Kalıp Kalmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	231	46,2
Kararsızım	103	20,6
Katılmıyorum	166	33,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 46.2'si, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde serbest bıraktıkları görüşüne karşın, % 33.2 oranında serbest bırakmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca % 20.6 oranında ise kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Futbol Maçı Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	232	46,4
Kararsızım	65	13
Katılmıyorum	303	40,6
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin %46.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde futbol maçı oynattıkları yönünde görüşleri belirtirken, % 40.6'sı karşı görüş belirtmiştir. Ayrıca % 13'ünde kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Basketbol Maçı Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	166	33,2
Kararsızım	84	16,8
Katılmıyorum	250	50
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin%33.2'si, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde basketbol maçı oynattıkları yönünde görüşleri oluşurken, % 50.8'i karşı görüş belirtmiştir. Ayrıca % 16,8 oranında kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Öğretmenin Yanlarında Olup Olmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	232	46,4
Kararsızım	104	20,8
Katılmıyorum	164	32,8
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin %46.4'ü, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde yanında olduklarını belirtirken, % 32.8'i karşı görüş bildirmişlerdir. Ayrıca % 20.8 gibi yüksek bir oranda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Ders Başladıktan Sonra Öğretmenin Dersten Ayrılıp Ayrılmadığına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	174	34,8
Kararsızım	77	15,4
Katılmıyorum	249	49,8
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin% 34.8'i, beden eğitimi öğretmenlerinin ders başladıktan sonra dersten ayrıldıklarına dikkat çekerken, % 49.8'i karşı görüş bildirmiş, % 15,4'ününse kararsız kaldığı tespit edilmiştir.

TABLO 22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Malzemeleri Düzenli Kullanılması Hususunda Öğrencilere Gerekli Bilgiyi Verip Vermediklerine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	406	81,2
Kararsızım	52	10,4
Katılmıyorum	42	8,4
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 81.2'si, beden eğitimi öğretmenlerinin derste malzemeleri düzenli kullanılması yönünde gerekli bilgiyi verdiklerini belirtirken, % 8.4 oranında karşı görüş oluşmuştur. Ayrıca % 10.4 oranında ise kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında, Spor Kıyafeti Olmayan Öğrencileri Derslere Alıp Almadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	308	61,6
Kararsızım	94	18,8
Katılmıyorum	98	19,6
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 61.6'sı, beden eğitimi öğretmenlerinin spor kıyafeti olmayanları derse almadıklarını belirtirken, %19.6 oranında bu görüşe karşı görüş bildirmişler, ayrıca % 18.8 oranında kararsız oldukları tespit edilmiştir.

TABLO 24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenleri Hakkında Derslerin Bitiminde Değerlendirme Yapıp Yapmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	272	54,4
Kararsızım	108	21,6
Katılmıyorum	120	24
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 54.4'ünde, beden eğitimi öğretmenlerinin ders sonunda değerlendirme yaptıkları görüşü hakim olurken, % 24'ü karşı görüş bildirmişler, ayrıca 21.6 gibi yüksek bir oranı da kararsız oldukları yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Her Hafta Yeni Bir Beceri Kazanıp Kazanmadıklarına Dair Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	230	46
Kararsızım	104	20,8
Katılmıyorum	166	33,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 46'sı, beden eğitimi öğretmenlerinin kendilerine her hafta yeni bir beceri kazandırdıklarını belirtirken % 20.8'i kararsız , % 33.2'si ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

TABLO 26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmeninin Derslere Hazırlıklı Gelip Gelmediklerine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	374	74,8
Kararsızım	72	14,4
Katılmıyorum	54	10,8
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 74.8'i, beden eğitimi öğretmenlerinin derse hazırlıklı geldiklerine dikkat çekerken, % 10.8'i karşı görüş bildirmişler, ayrıca 14,4'ünün bu konuda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

TABLO 27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin, Beden Eğitimi Derslerinde Sürekli Aynı Aktiviteleri Yapıp Yapmadıkları Hakkında Görüşleri

Seçenekler	f	%
Katılıyorum	266	53,2
Kararsızım	78	15,6
Katılmıyorum	156	31,2
TOPLAM	500	100

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin % 53.2'si, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde aynı alıştırma yapmalarını yaptıklarını belirtirken, % 31.2'si karşı görüş bildirmişlerdir. Ayrıca % 15,6'sının da kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin %44'ünün 9. sınıf, %35'inin 10. sınıf, %21'inin ise 11. sınıf öğrencisi, %47'sinin kız, %53'ünün ise erkek olduğunu tespit edilmiştir.(Tablo 2-3)

Çalışmaya katılan öğrencilerin %69,6'sı beden eğitimi ders saatlerini yeterli görürken, %9,2'si kararsız kalmış, %21.2'si yetersiz olduğunu yönünden cevap verdikleri görülmektedir.(Tablo 4)

Öğrencilerin %73.4'ü beden eğitimi öğretmenlerinin derse zamanında geldikleri, 9.2'sinin kararsız %17.4'ünün ise zamanında gelmedikleri yönünde tespit edilmiştir.(Tablo 5) Bu sonuçtan hareketle beden eğitimi öğretmenlerinin bir kısmının mesleklerine gerekli saygıyı göstermedikleri söylenebilir.

Katılımcıların beden eğitimi dersinin zamanında bitirip bitirilmediğine ilişkin cevaplama bakıldığında %40.5'inin'ünün katılıyorum, %45.4'ünün ise katılmıyorum, %14.2'sinin ise kararsızım şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 6)

Bu sonucuna göre beden eğitimi öğretmenlerinin yarıya yakınının (%45.4) mesleklerine gerekli önemi vermedikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunun (%82) öğretmenlerin derse uygun kıyafetlerle geldiği yönünde görüş bildirmişlerdir.(Tablo 7) Öğrenciler üçte birinin (%75) öğretmenlerin derse başlamadan önce yoklama yaptıkları yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 8)

Araştırmamızda öğrencilerin derse başlamadan önce ısınma yapıp yapmadıklarına ilişkin olarak çoğunluğunun (%62.4) katılıyorum %11.2'si kararsızım %26.4'ü ise katılmıyorum cevabını verdikleri görülmektedir.(Tablo 9)

Öğrenciler, beden eğitimi öğretmenlerinin %72.4'ünün ders öncesinde malzemeleri hazır bulundurdıkları, %13.4 gibi düşük bir oranda ise aksi görüş bildirdikleri , %14.2' sinin de kararsız kaldıkları görülmüştür.(Tablo 10)

Katılımcıların, beden eğitimi öğretmenlerinin derse başlamadan önce konu ile ilgili bilgi verdiklerine dair görüşlerinde %65.4'ünün katılıyorum, %18.4'ünün katılmıyorum, %16.2'sinin de kararsızım yanıtını verdikleri tespit edilmiştir. (Tablo 11)

Öğrencilerin, beden eğitimi öğretmenlerinin yeni bir beceri göstermeden kendisinin gösterip göstermediğine dair %78.4'ünün katılıyorum, %11.2'sinin

kararsızım, %10.4'ünün katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 12)

Araştırmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme aşamasında öğrencilere yardım etme konusunda katılımcıların %84.6 gibi bir çoğunluğunun katılmıyorum, %7.6'sinin kararsızım, %7.8'inin ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 13)

Ancak öğrenmede öğretmen faktörü çok önemlidir. Çünkü öğrenmenin en önemli faktörü öğretmendir. Bu sonuçtan hareketle öğretmenlerin etkili bir öğretim ortamı oluşturmamaları söylenebilir.

Çalışma kapsamındaki öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerin dersi işlerken hataları söyleyip, öğrencilerin hatalarını düzeltip düzeltmediklerine dair görüşleri %82.8'inin katılıyorum, %9.8'inin kararsızım, %7.4'ünün ise katılmıyorum şeklinde olduğu tespit edilmiştir.(Tablo 14)

Araştırmaya katılanlar öğrencilerin, beden eğitimi dersi işlenirken öğretmenlerin konu ile ilgili oyun ve güvenlik kurallarını anlatıp anlatmadıkları hususunda %70.6'sının katılıyorum, %15.2'sinin kararsızım, %14.2'sinin ise katılmıyorum şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 15)

Öğrencilerin, tüm beden eğitimi derslerinde düzen alıştırmaları yapıp yapmadıkları konusunda %60.6'si katılıyorum, %18.2'si kararsızım, %21.2'sinin katılıyorum şeklinde görüş bildikleri tespit edilmiştir.(Tablo 16)

Öğrencilerin beden eğitimi dersinde genellikle serbest kalıp kalmadıklarına ilişkin %46.2'sinin katılıyorum, %20.6'sının kararsızım, %33.2'sinin ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 17)

Katılımcıların beden eğitimi dersinde futbol maçı yapıp yapmadıklarına dair %46.4'ünün katılıyorum, %13'ünün kararsızım, %40.6'sının ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 18)

Araştırmamızda öğrencilerin beden eğitimi dersinde basketbol maçı yapıp yapmadıklarına dair %33.2'sinin katılıyorum, %16.8'inin kararsızım, %50 gibi yarı çoğunluğunun katılmıyorum şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.(Tablo 19)

Bu sonuçta, beden eğitimi dersinde futbol oyununa ağırlık verildiği, basketbol oyununa gereken ilginin verilmediği görülmektedir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersinde öğretmenin yanlarında olup olmadıklarına ilişkin %46.4'ünün katılıyorum, %20.8'inin kararsızım, %32.8'inin katılmıyorum şeklinde görüş bildikleri tespit edilmiştir.(Tablo 20)

Katılımcılar, beden eğitimi dersinde ders başladıktan sonra öğretmenlerin dersten ayrılıp ayrılmadığına dair verdikleri cevaplarında %34.8'inin katılıyorum, %15.4'ünün kararsızım, %49.8'inin katılmıyorum yönünde görüş bildikleri tespit edilmiştir.(Tablo 21)

Çalışma kapsamındaki öğrencilerin beden eğitim öğretmenlerinin malzemeleri düzenli kullanması ve öğrencilere gerekli bilgiyi verip vermedikleri hususunda %81.2'si katılıyorum, %10.4'ü kararsızım, %8.4'ü katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 22)

Araştırmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin spor kıyafetleri olmayan öğrencileri derse alıp almadıklarına ilişkin, öğrencilerin %61.6'sının katılıyorum, %18.8'inin kararsızım, % 19.6'sının katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 23)

Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin ders bitiminde değerlendirme yapıp yapmadıkları hakkında %54.4'ünün katılıyorum, %21.6 sinin kararsız, %24'ü ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 24)

Çalışma kapsamındaki öğrencilerin beden eğitim dersinde her hafta yeni bir beceri kazanıp kazanmadıkları hakkındaki görüşlerinde %46'sı katılıyorum, %20.8' i kararsızım, %33.2'si katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 25)

Katılımcıların beden eğitimi öğretmenin %74.8' inin derse hazırlıklı geldiklerine dair görüş bildirdikleri, bunun yanı sıra %14.4' ünün kararsız, %10.8' inin ise katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(Tablo 26)

Araştırmamıza katılan öğrencilerin beden eğitimi dersinde sürekli aynı hareketleri yapıp yapmadıkları hususundaki görüşleri %53.2'sinin katılıyorum, %15.6'sının kararsızım, %31.2'sinin katılmıyorum şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.(27)

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin verilerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin ders uygulamalarında yeterli oldukları, ancak derslere gerekli ilgiyi göstermedikleri söylenebilir.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin ders performanslarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesidir.

Araştırmada tarama yöntemi modeli kullanılmıştır. Araştırma problemine ilişkin mevcut bilgiler literatürün taranmasıyla sistematik bir biçimde verilmiş ve konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak bir anket hazırlanmış ve konusunda uzman kişilerin görüş ve önerileri dikkate alınarak ankete son şekli verilmiştir.

Anket 2 bölümünde oluşmaktadır: 1. bölümde çalışma kapsamına alınan öğrencilerin kişisel özellikleri, 2. bölümde ise öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin ders performanslarına ilişkin görüşlerine yönelik sorular yer almıştır.

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Kartal ilçesinde bulunan devlet okulları ve bu okullardaki öğrenciler, örneklemini ise bu okullar arasında tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 10 okul ve 500 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmada elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları çıkartılarak tablolar haline dönüştürülmüştür.

Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin % 44'ü 9. sınıf, %35'i 10. sınıf, % 21'i ise 11. sınıf öğrencisi, %47'si kız, %53'ünün ise erkek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin verilerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin ders uygulamalarında yeterli oldukları, ancak derslere gereken ilgiyi göstermedikleri söylenebilir.

SUMMARY

The aim of this task is the evaluation of physical education teachers by the students.

Scanning model type is used in the research. Present information related with the problem has been given systematically by scanning the literature and a theoretical frame has been formed.

Survey is used as a means of gathering data in which opinions and suggestions of experts take place.

The survey has got two parts. In the first part, personal feat was of the students in the space of this task and in the second part questions about performances of physical education teachers in lessons are taken into consideration.

The scope of this research is the state school in Kartal, İstanbul, and students in these schools, and the exemplification is composed of ten schools and five hundred students which are chosen from these schools with randomly exemplification method. The results are tabled, in the end, with percentage and frequencies. It is seen that % 44 of them are 9 th grade students, % 35 of them are 10 th grade students, % 21 of them are 11 th grade students, % 47 of them are girls and, % 53 of them are the boys who are in this research.

As a result, students are qualified according to practicing of their physical education teachers, but it could be said that students are not interested to the lessons.

ÖZGEÇMİŞ

Trabzon’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Trabzon’da bitirdi. 1991-1995 yıllarında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünden mezun oldu. Sırasıyla Ankara Haymana Lisesi, Keçiören Aktepe Lisesi, Keçiören Tarhuncu Ahmet Paşa İlköğretim Okulu, Keçiören Kanuni Liseleri’nde çalıştı. Daha sonra Keçiören İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı olarak bayram kutlama komitelerinde, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı olarak da bayram kutlama komiteleri ve il lig heyetlerinde görev aldı. 2000-2003 yıllarında Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda okutman olarak görev yaptı. 2003 yılından itibaren İstanbul Kartal Medine Tayfur Sökmen Lisesi’nde beden eğitimi öğretmeni olarak görevine devam etmektedir. Bir çok spor branşına yönelik hakemlik ve antrenörlük belgeleri bulunmaktadır. Evlidir.

KAYNAKLAR

1. AKAL, Z.; **Toplam Kalite Yönetimi ve Performans Ölçme ve Değerlendirme Sistemleri**, Verimlilik Dergisi, Özel Sayı yayını, Milli Prodüktivite Merkezi, Ankara 1995
2. **Akademik spor.com/sporsal bilimler/beden eğitimi asp-101 k.**
3. ARACI, H.; **Okullarda Beden Eğitimi** Nobel yayın dağıtımı Ankara 2006.
4. AYAR,A.; **Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Problemleri**, yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1996.
5. AYDIN,K.; **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeyleri ve Tükenmişliği Etkileyen Bazı Faktörlerin İncelenmesi (Aksaray ili örneği)** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
6. AYDIN, M.; **Eğitim Yönetimi**, Hatipoğlu Yayınları, Ankara 1998.
7. AYDIN, N.A.; **Ankara'daki Özel ve Resmi Orta Öğretim kurumlarında Görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Bazı Çalışmalara Katılımlarının Karşılaştırılması**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2002.
8. **Beden Eğitimi ve Spor Liseleri, Basketbol, Voleybol, Futbol, Atletizm, Güreş, Yüzme Dersleri Öğretim Programı**, T.C MEB yayınları, yayın NO 575, say 1, Ankara 1995.
9. BİLGE, N.; **Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi Dün Bugün**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara 1998.
10. BOLTON, T.; **Human Resource Management, An Introduction, Massachusetts**. Blackwell publishers, 1997.

11. BROWN, N.L. ve W.S **Recruiting minorities into the teaching, proferssion,** An educational imperative. Educational Honijons, 67, 1989.
12. BÜYÜKKARAGÖZ, S.; **Öğretmenlik Mesleğine Giriş,** Mikro Yayınları, Konya 1998.
13. CAN, G.; **Akademik Başarısızlık ve Önlenmesi,** Anadolu Ünivertesi Yayınları, Eskişehir 1992.
14. CANMAN, D.; **Çağdaş Personel Yönetimi,** Türkiye ve Ortadoğu Amne İdaresi Enstitüsü, Ankara 1995.
15. CHARLES,A.; **Foandation of Physical Education And Sport,** P.13, Londra 1983.
16. COSTELIO, S. J.; **Effective Performance Managment,** New York, McGraw Hill 1994.
17. DEMİRHAN, G.; **Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak,** Çağdaş Eğitimi Dergisi, 2002.
18. **Devlet Planlama Teşkilatı 5 Yıllık Kalkınma Planı ve Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu,** T.C Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Yayınları, Yayın NO 1934, Ankara 1983.
19. EMMANUEL, N. C.; **How Community College Administrators Can Improve Teaching Effectiv Eness,** Community College Journal of Researchland Practice, Janfeb 1998.
20. ERKAL, N.; **Sosyolojik Açıdan Spor,** Geliştirilmiş Baskı, Ankara 1992.
21. ERKAN, N.; **Yaşam Boyu Spor,** Bağırhan Yayım Evi, Ankara 1998.
22. ERMERT, M.; **Kurumsal Kültür Olarak İletişim,** Executive Excellenge, Sayı 3, 2000.
23. FİŞEK, K.; **100 Soruda Türkiye Spor Tarihi,** Gerçek Yayın Evi, İstanbul

1985.

24. FOX,W. ve SCHWARIJ, A.; **Managerial Guide for scholl principals**, Columbus, Charles E.Merril Boks Inc. 1965.
25. GAULHERFER,K.; **Naturliches Turnen**, band II. Osterreichischer Burdeaverlang 1956.
26. GÜVEN, İ.; **Öğretmen Yetiştirmenin Uluslararası Boyutu**, Milli Eğitim Dergisi, Ankara 2001.
27. HİÇYILMAZ, E.; **Sporda Batılaşma Hareketi**, 8.Baskı, İstanbul 1983.
28. KETEN, M.; **Türkiye Spor**, Ay yıldız matbaası A.Ş., Ankara 1974.
29. KILINÇ, M.; **Öğretmen Adayların Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selanik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1997.
30. KIRANBAĞLI, M.; **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin El Kitabı**, Optimal Eğitim yayınları, İstanbul 1995.
31. KOÇ,M.; **Orta Öğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Öğretim Yöntemlerini Kullanma Durumları ve Karşılaştıkları Sorunlar**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.
32. LİDİ, R.; **Perfermance Manegement/staff Develapment Reviev**. Univesity of Tasmania url./www.admin.utas.edu.au/hr/home.htm.
33. LORTIC, D.C.; **Scholl Teacher**. A.socşological, study. Chicago: University of Chicago Pres 1975.
34. M.E.B. Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, **İlköğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders içi ve Ders dışı Çalışmalar Talimatı**, Ankara 1994.
35. M.E.B.O.B.E.Sİ.D.B. **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders içi ve Ders dışı**

alışmaları Rehberi, Milli Eğitim Basın Evi, Ankara 2000.

36. M.E.B 1739 sayılı Temel kanunu .

37. MITCHEL, E. ve PETERS, M.; A stranger Professional through aprapriate teacher incentives, Educational leadership 21.

38. MORRIS, AFŐİN, F.N.; Türkiye Stajyer ğretmenlerin Meslekte Karsılaştıkları Sorular ve zm Yolları, 1963.

39. NEBİOğLU,D.J.; Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları Planlaması, Alp yayınları, Ankara 2004.

40. ODDEN,A. ve KELLEY, C.; Paying techers for what they know and do Xlev and improved compensation, CA.Cervin Pres, 1997.

41. ÖZKAN,H.; Türkiye Beden Eğitimi ve Spor Yetiştirmek İçin Bir Model, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İzmir 1999.

42. PROKOPENKO, J.; Verimlilik yönetimi, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları 476, Ankara 1992.

43. SEZEN,M.; İlkokul Dönemi ocukların Temel Metodik Gelişmeleri Beden Eğitimi ve Sınıf ğretmenlerinin etkisi, Ankara 1989.

44. SHERIDAN,H, Rise, E.; Diffucult dialogues.; Achieving the Premise in Diversity Paper Presented at the National Canferance on Higher Education,washinton D.C. 1991.

45. őEKERTEKİN, M.; Spor Eğitimin Kişiler Arası İlişkiler Tarzı ve Saldırganlık zerine Etkileri, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Entitüsü Eğitimi Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi, Erzurum 2003.

46. TAMER, K. ve Pulur, A.; Beden Eğitimi ve Sporda ğretim Yöntemleri,

Ankara 2001.

47. TEKİŞİK, H.; **Öğretmenlik mesleği ve Öğretmen Yetiştirme**, Çağdaş Eğitimi Dergisi, Ankara 2001.
48. ÜNAL,S.; **Toplam Kalite Yönetiminde Eğitimin Örgütü Yöneticilerinin Sorumlulukları**, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Sayfa 22, 2000.
49. ÜŞENMEZ,S.; **Hava Harp Okulunda Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerini Ders İçi Liderlik Davranışlarının öğrenci gözüyle Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
50. YALÇIN, H.F.; **Beden Eğitim Öğretim El Kitabı**, G.Ü.G.E.F yayınları, G.Ü İletişim Fakültesi Basın Evi, Ankara 1995.
51. YILMAN,M.; **Eğitim Öğretim Niteliğinin Geliştirilmesinde Öğretmenlerin Rolü, Eğitiminde Arayışlar Sempozyumu**, Kültür Koleji Yayınları, İstanbul 1991.

EKLER

ANKET FORMU

Değerli öğrenciler;

Beden eğitimi öğretmenlerinizin ders performanslarını değerlendirmek için sizlerin samimi cevaplarına ihtiyaç duymaktayız. Bilgiler araştırma amaçlı kullanılacaktır. Samimi ve içten cevaplarınız için teşekkür ederim.

Mesut HACISALİHOĞLU

1.Okuduğunuz okulun adı?

.....

2.Kaçıncı sınıftasınız?

A : ☐ B : ☐ C : ☐

3. Cinsiyetiniz?

A : ☐ B : ☐

4.Beden Eğitimi Ders saatleri sizce yeterlimidir?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

5.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz Derse saatinde Başlıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

6. .Beden Eğitimi Öğretmenleriniz dersi ders saati sonuna kadar devam ettiriyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

7. .Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derse spor kıyafetleriyle mi katılıyorlar?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

8. .Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derse başlamadan önce yoklama yapıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

9. .Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derse başlamadan önce ısınma yaptırıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

10.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derse başlarken gerekli malzemeyi hazır bulunduruyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

11.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derse başlamadan önce konu ile ilgili bilgi veriyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

12.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz yeni bir beceriyi öğretirken önce kendileri gösteriyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

13.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz öğrenme aşamasında öğrencilere yardım ediyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

14.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz dersi işlerken öğrencilerin hatalarını söyleyip düzeltiyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

15.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz dersi işlerken konuyla ilgili oyun kurallarını ve güvenlik kurallarını anlatıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

16.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz her beden eğitimi dersinde düzen alıştırma yapıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

17.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derslerde serbest bırakıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

18.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derslerde futbol maçı yaptırıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

19.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derslerde basketbol maçı yaptırıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

20.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz ders saatlerinde öğrencilerin yanında oluyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

21.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz ders başladıktan sonra ders salonundan ayrılıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

22.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz malzemelerin düzenli kullanılması hususunda öğrencilere gerekli bilgiyi veriyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

23.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz spor kıyafeti olmayan öğrencileri derse alıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

24.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz ders sonunda değerlendirme yapıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

25.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz öğrencilere yeni beceriler kazandırıyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

26.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derslerine hazırlıklı geliyorlar mı?

A : ☐

B : ☐

C : ☐

27.Beden Eğitimi Öğretmenleriniz derslerde sürekli aynı aktivitelerimi yaptırıyorlar mı?

A: ☐

B: ☐

C: ☐